

Pattegriseoverlevelse

Landbrugsskolernes elever på 2. hovedforløb
24. Marts 2021

Afstemning 1+2+3

Afstemning 1: Hvor mange pattegrise dør dagligt i Danmark?

- A. Ca. 25.000 stk.
- B. Ca. 20.000 stk.
- C. Ca. 15.000 stk.
- D. Ca. 10.000 stk.

Svar = A

Afstemning 2:

Hvad var den totale pattegrisedødelighed i 2019 i gennemsnit?

- A. 13,3%
- B. 18,3%
- C. 21,3%
- D. 23,3%

Svar = D

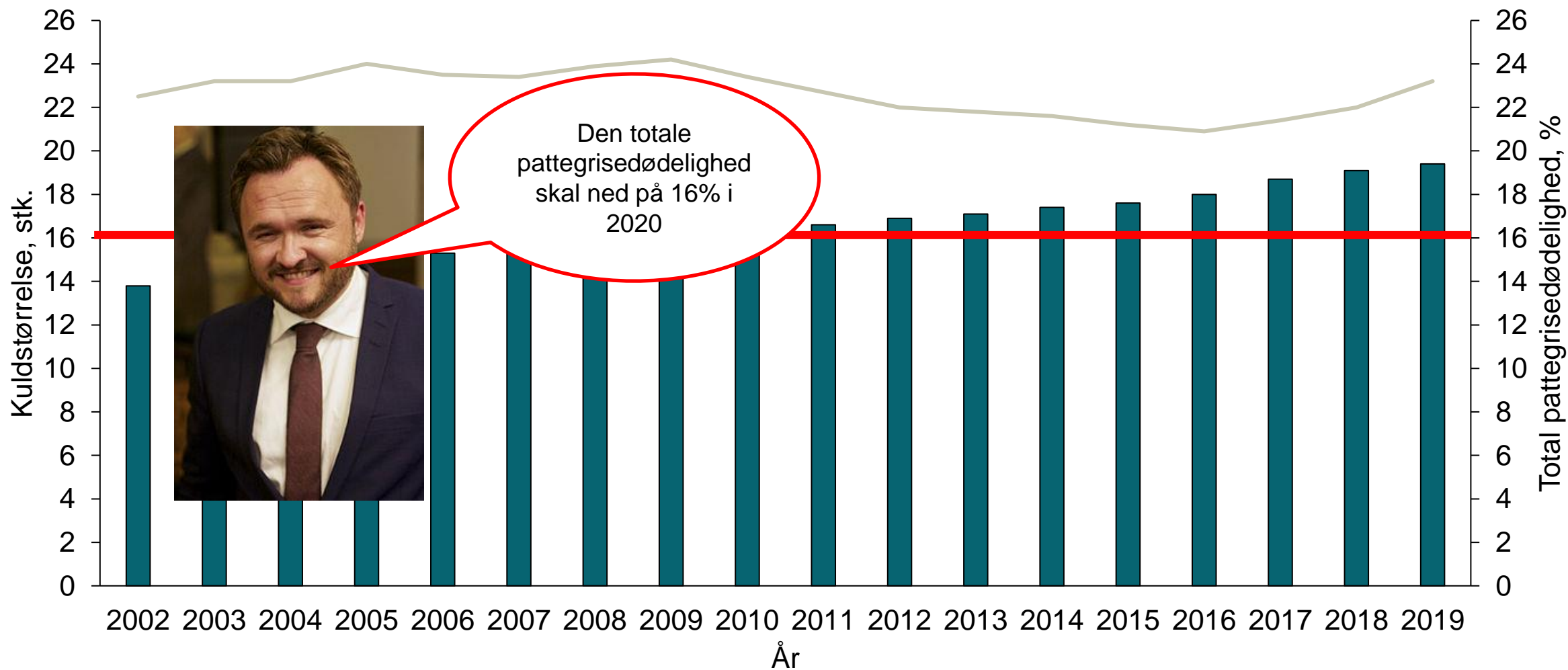
Afstemning 3:

Hvor mange grise døde der i gennemsnit pr. kuld i 2019?

- A. 2,5 grise
- B. 3,5 grise
- C. 4,5 grise
- D. 5,5 grise

Svar = C

Udviklingen i pattedrisedødeligheden (2002-2019)

■ Totalfødte pr. kuld, stk.

— Total pattedrisedødelighed, %

Landsgennemsnit - 2019

	Højeste 25 %	50 % i midten	Laveste 25 %	Alle besætninger
Fravænnede grise pr. årssø, stk.	> 35,2	<=>	< 31,5	
Antal besætninger	203	409	203	815
Antal besætninger med foderopgørelse	185	341	143	669
Nøgletal				
Årssøer, stk.	827	696	542	694
FEsv + FEso pr. årssø ¹	1.483	1.512	1.518	1.504
Kuldresultater				
1. lægs kuld, %	21,4	22,0	23,8	22,1
Levendefødte pr. kuld, stk.	18,2	17,5	16,5	17,5
Dødfødte pr. kuld, stk.	1,9	1,9	1,9	1,9
Fravænnede pr. kuld, stk.	15,8	14,9	13,7	14,9
Diegivningstid, dage	30	31	32	31
Vægt ved fravænning, kg	6,3	6,4	7,0	6,5
Døde indtil fravænning, %	12,6	14,9	17,6	14,8
Total pattegrisedødelighed, %	21,1	23,3	26,4	23,3

PattegriseLIV 2.0 (2019-2020)

56 besætninger
11 staldskoler
61.000 søer ~ 1.090 søer/bes.
(7% af de danske søer)

SvineRådgivningen

PattegriseLIV 2,0 (før og efter)

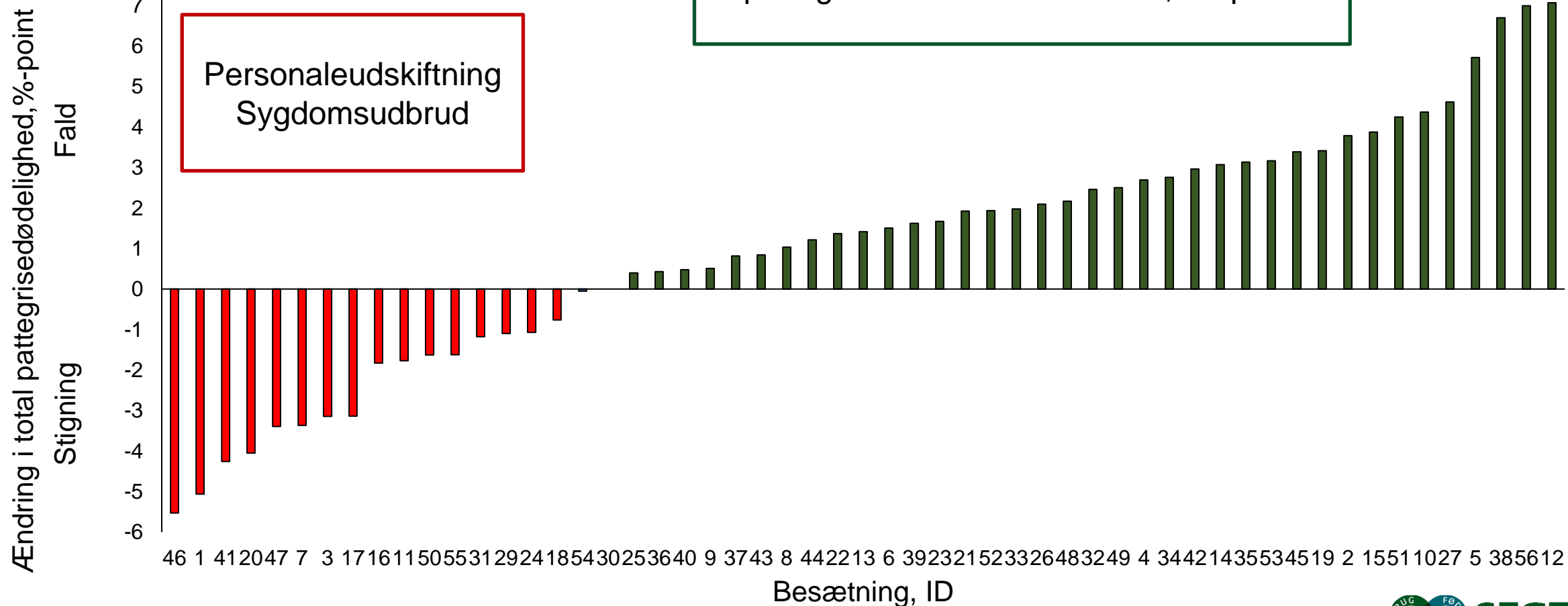
	PattegriseLIV 2.0 (før)	PattegriseLIV 2.0 (efter)
Antal søer, stk.	1090	1090
Levendefødte pr. kuld, stk.	17,7	18,1
Dødfødte per kuld, stk.	1,9	1,9
Totalfødte pr. kuld, stk.	19,6	20,0
Fravænnede per kuld, stk.	14,9	15,4
Døde indtil fravænning, %	16,0	15,1
Total pattegrisedødelighed, %	24,2	23,2

+0,4

+0,5

Ændring i total pattegrisedødelighed efter 2. kvartal af 2020

Højdespringeren

Teamet på "Heinemosegård"

	2019	Juni 2020
Total pattegrisedødelighed, %	23,3	16,6
Dødfødte pr. kuld, stk.	1,7	1,4
Fravænnede pr. kuld, stk.	14,5	16,6
Fravænnede grise pr. årsso, stk.	33,0	39,6

<https://www.seges.tv/secret/65192750/379f34e0e95cdc513023aab77ff99376>

PattegriseLIV 2.0 (2020-2021)

Ny omgang

Engelsk version

26 besætninger

6 staldskoler

23.000 søer ~ 900 søer/besætning

Afsluttes i juni 2021

velas

LandboNord

vkst

viden til vækst

SvineRådgivningen

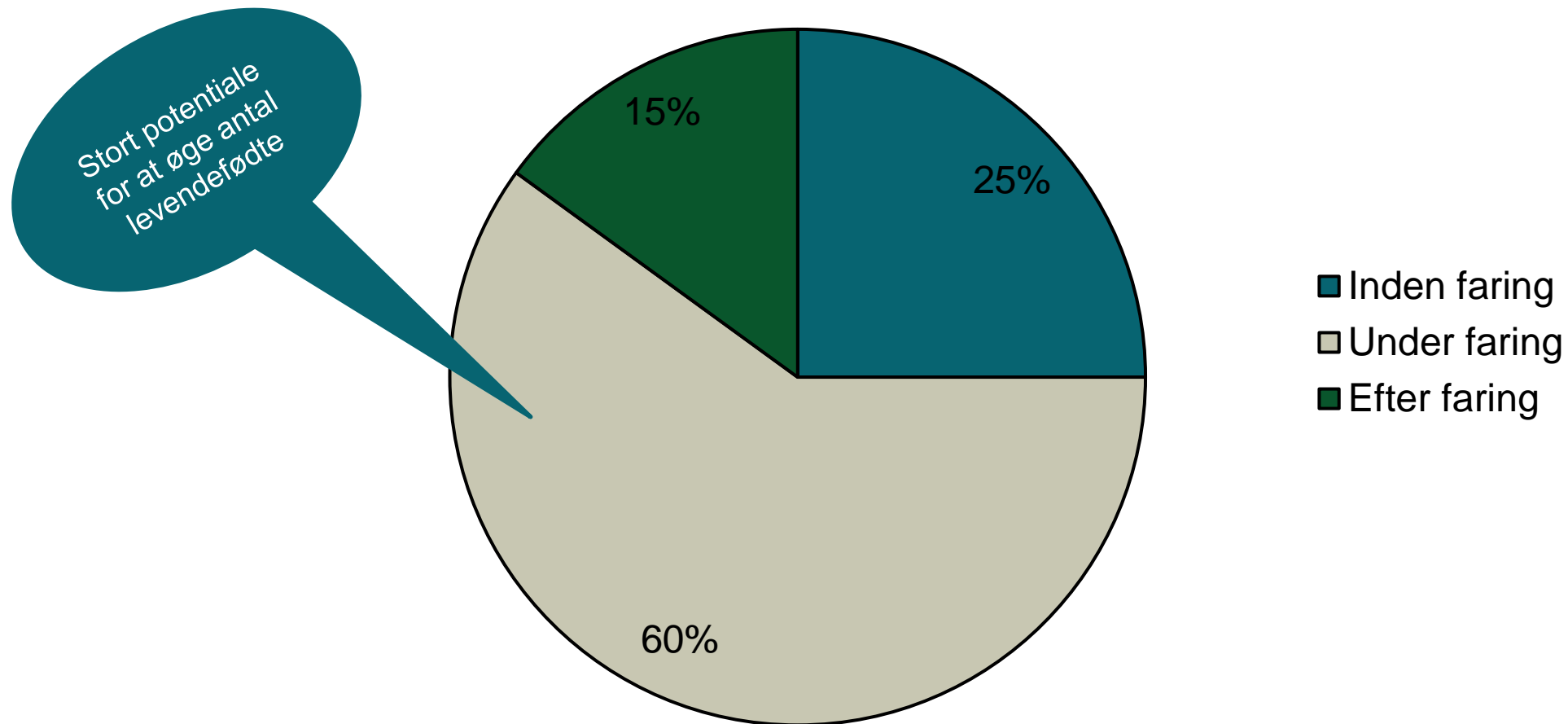
Afstemning 4

Afstemning 4: Hvornår dør de fleste pattegrise?

- A. Før/under faringen
- B. I de første 4 levedøgn
- C. I 5.-14. levedøgn
- D. Den sidste uge inden fravænning

Svar = B

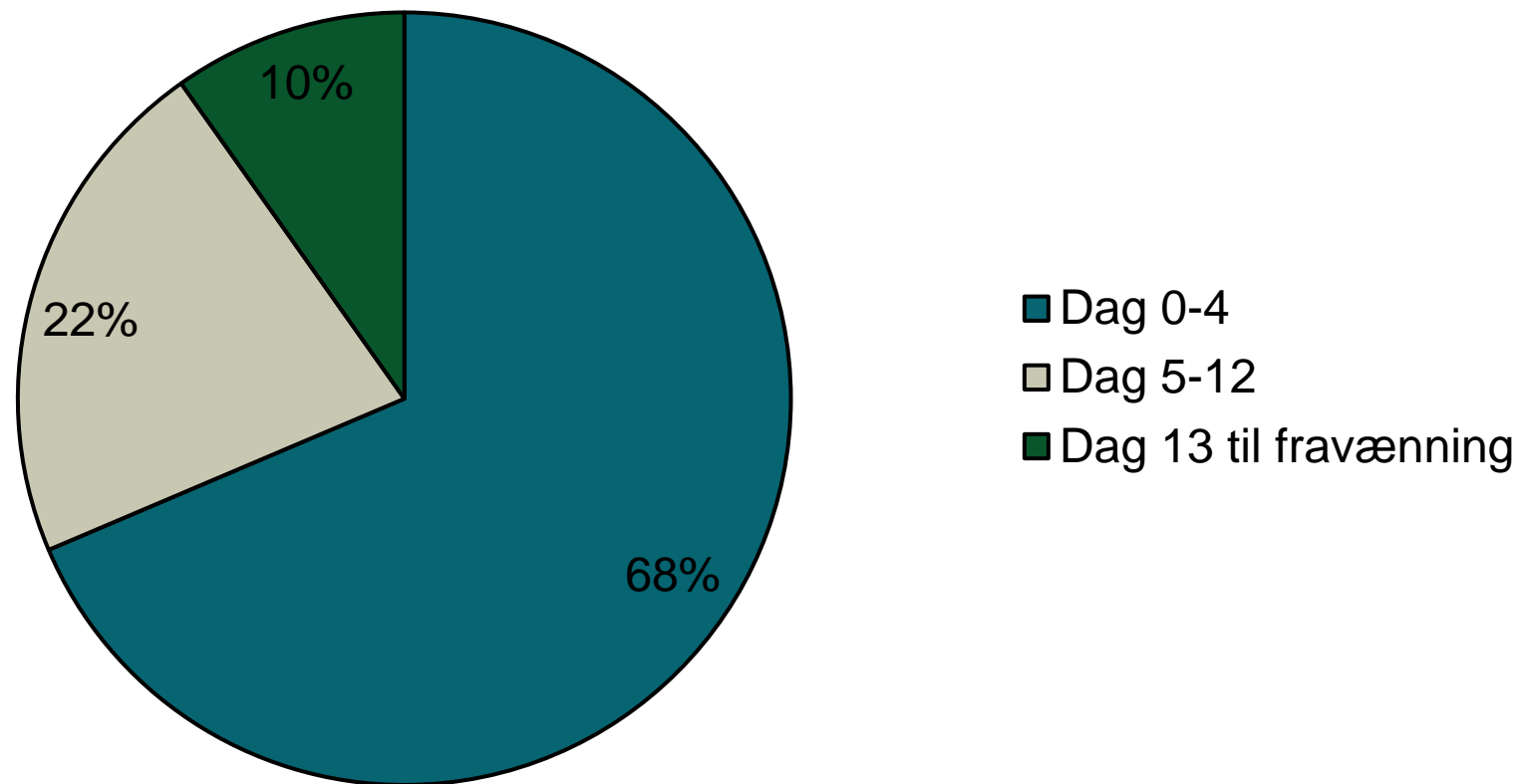
Dødfødte pattedrise udgør 42%

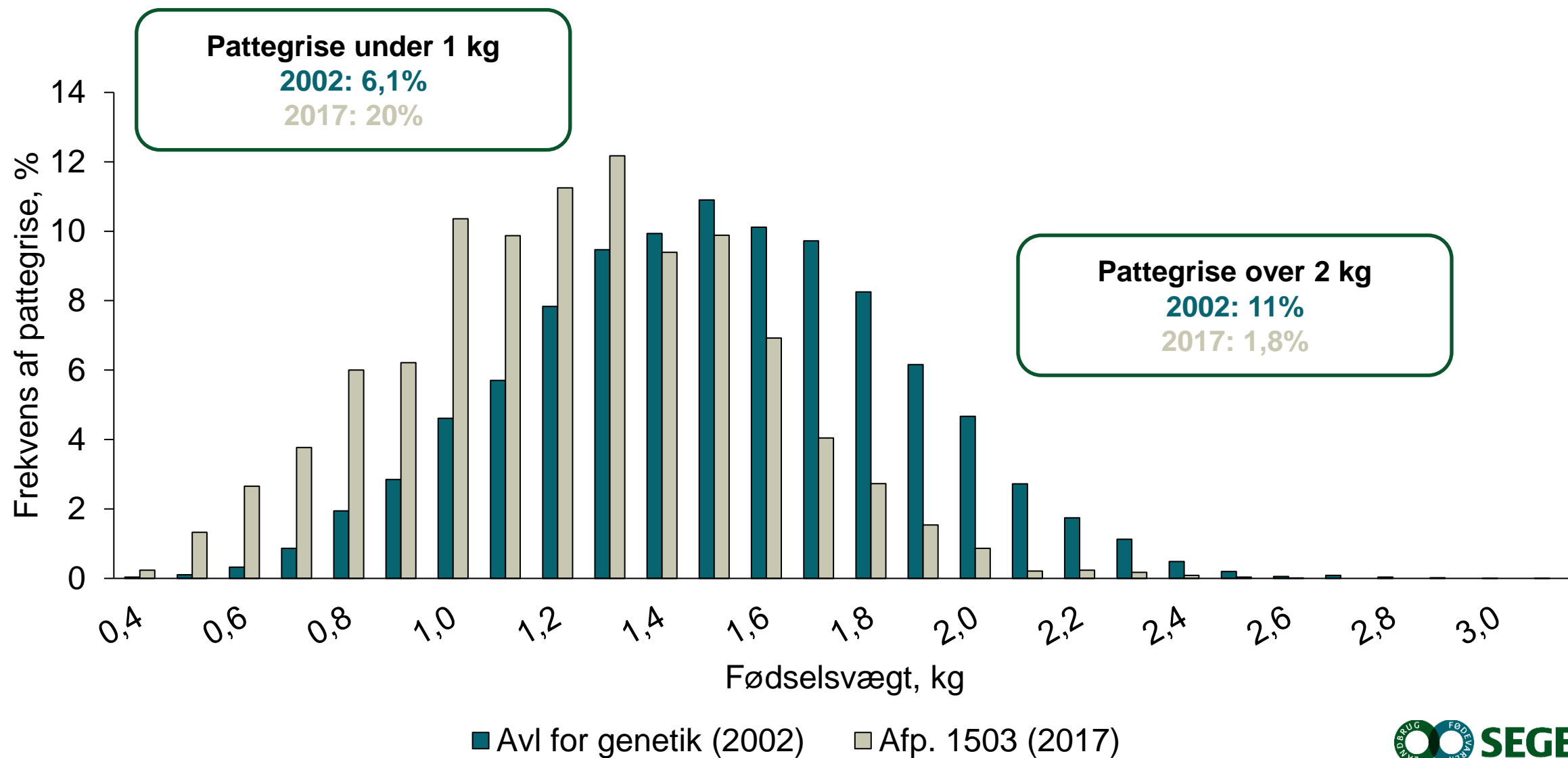
Hvornår dør de levendefødte pattegrise (58%)?

2,6 døde grise indtil fravænning

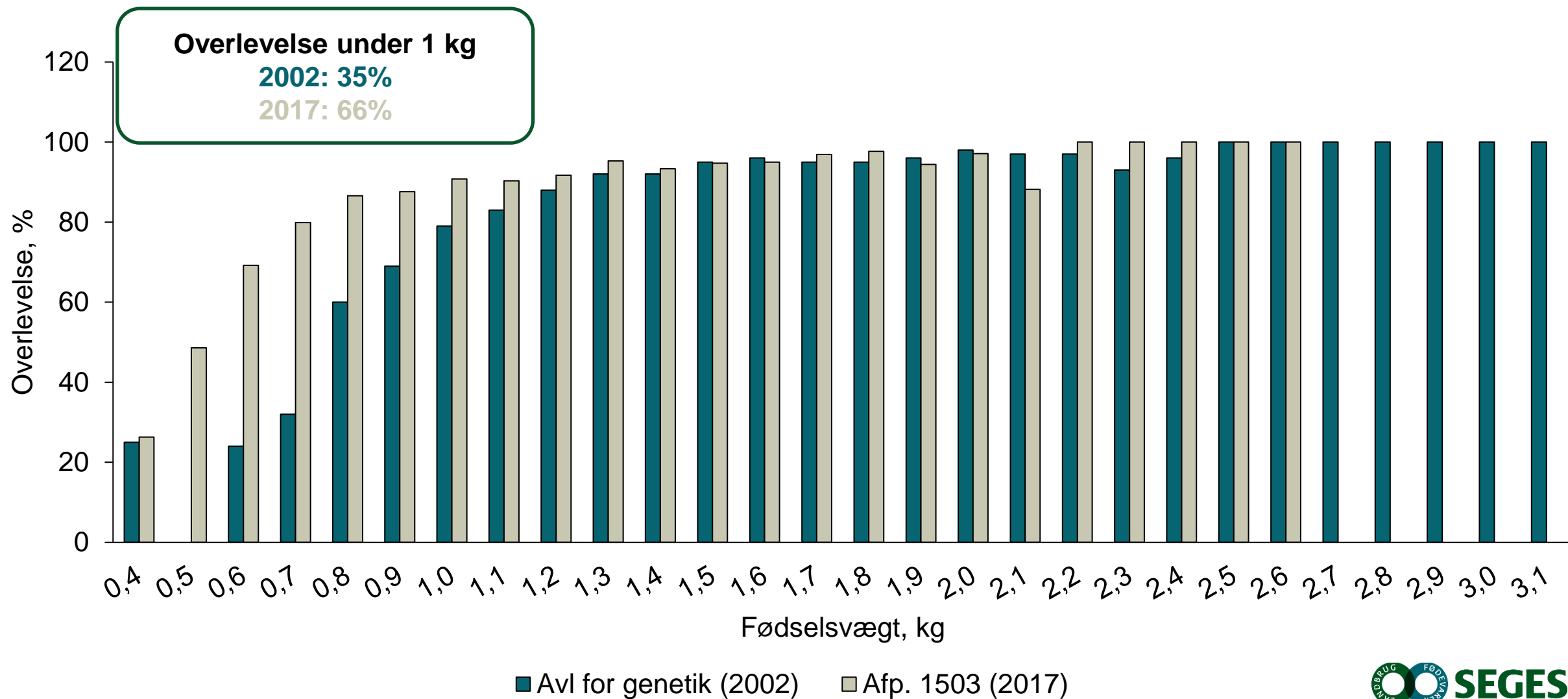

Fødselsvægt i 2002 ift. 2019

■ Avl for genetik (2002) ■ Afp. 1503 (2017)

Fødselsvægten har indflydelse på overlevelsen

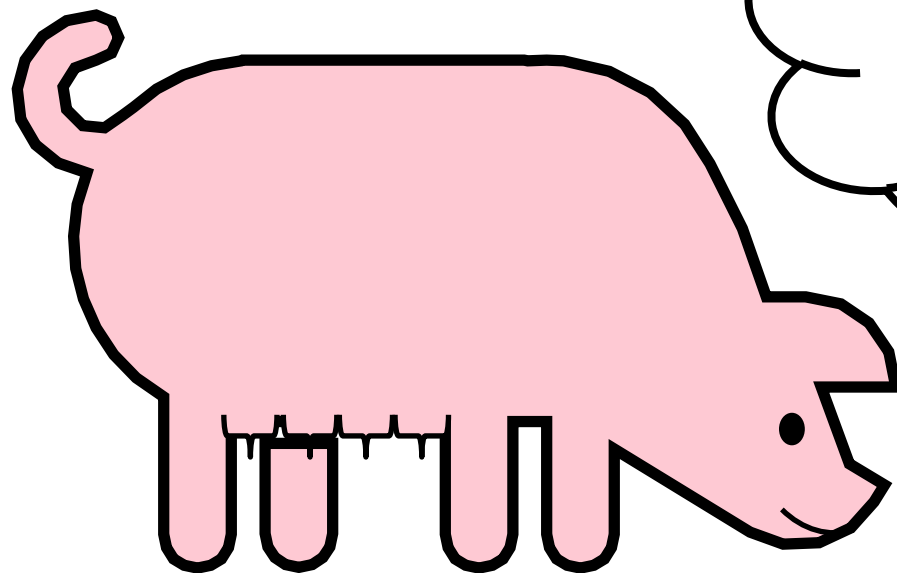
Afstemning 5

Afstemning 5: Hvad er den hyppigste dødsårsag?

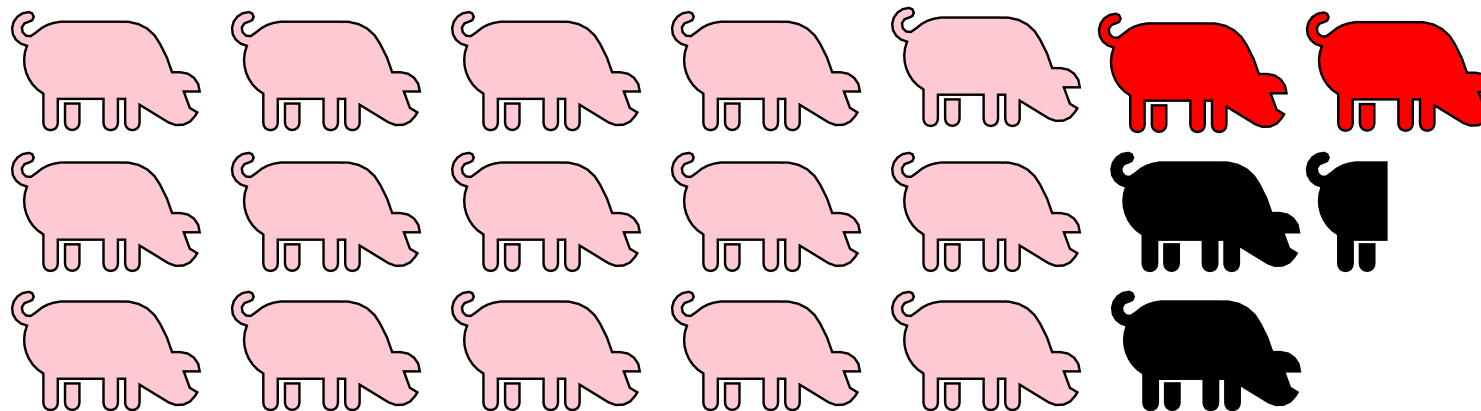
- A. Sult
- B. Klemning
- C. Lav fødselsvægt
- D. Brok

Svar = B

En so med 19,4 pattedrise

- **1,9 dødfødte**
- 1,0 klemt
- 0,8 sult, svag og utrivelige
- 0,3 blodforgiftning
- 0,5 andet

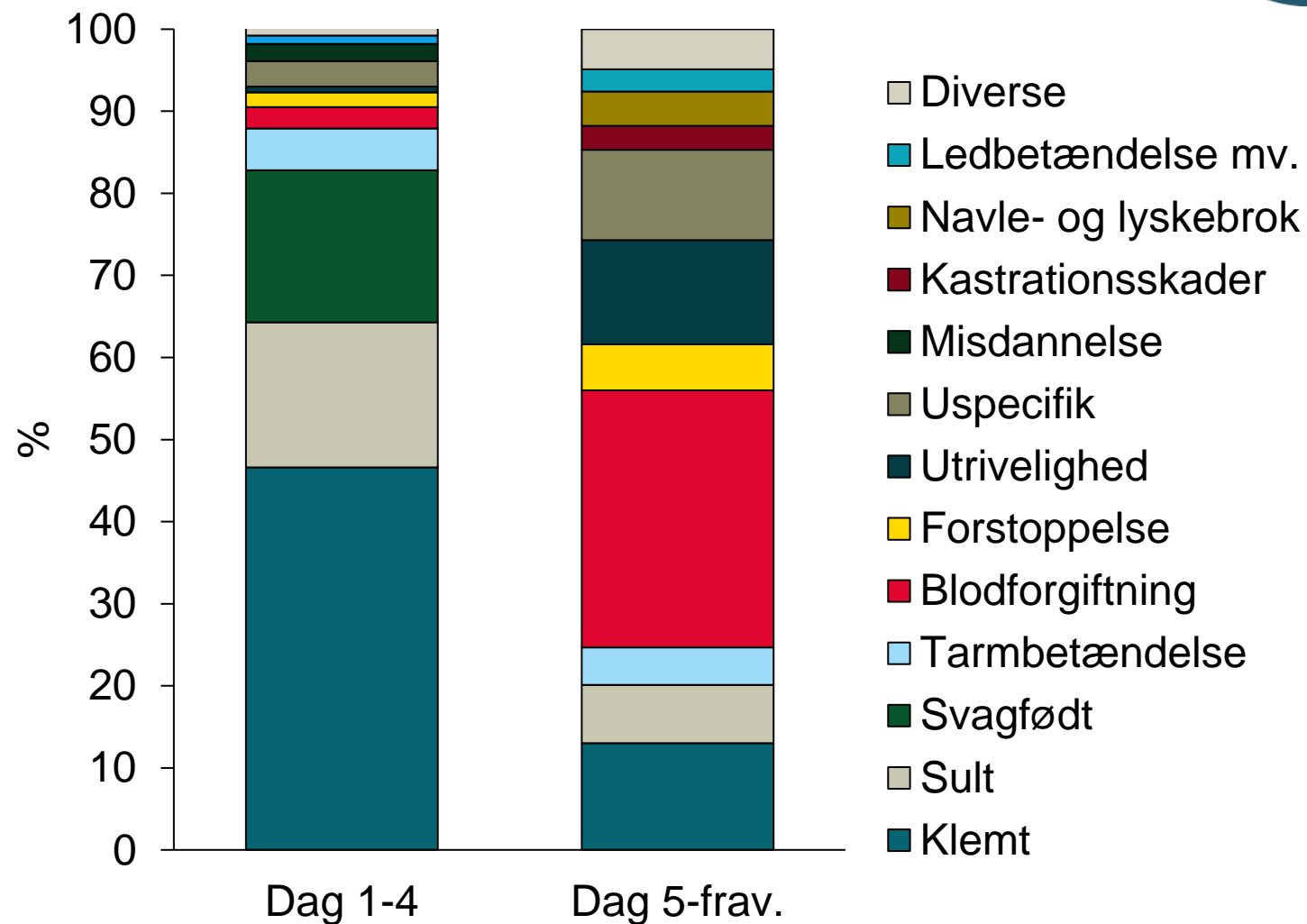
Hvad dør grisene af?

- USK på 40-50 døde pattegrise pr. besætning (1.364 stk.)

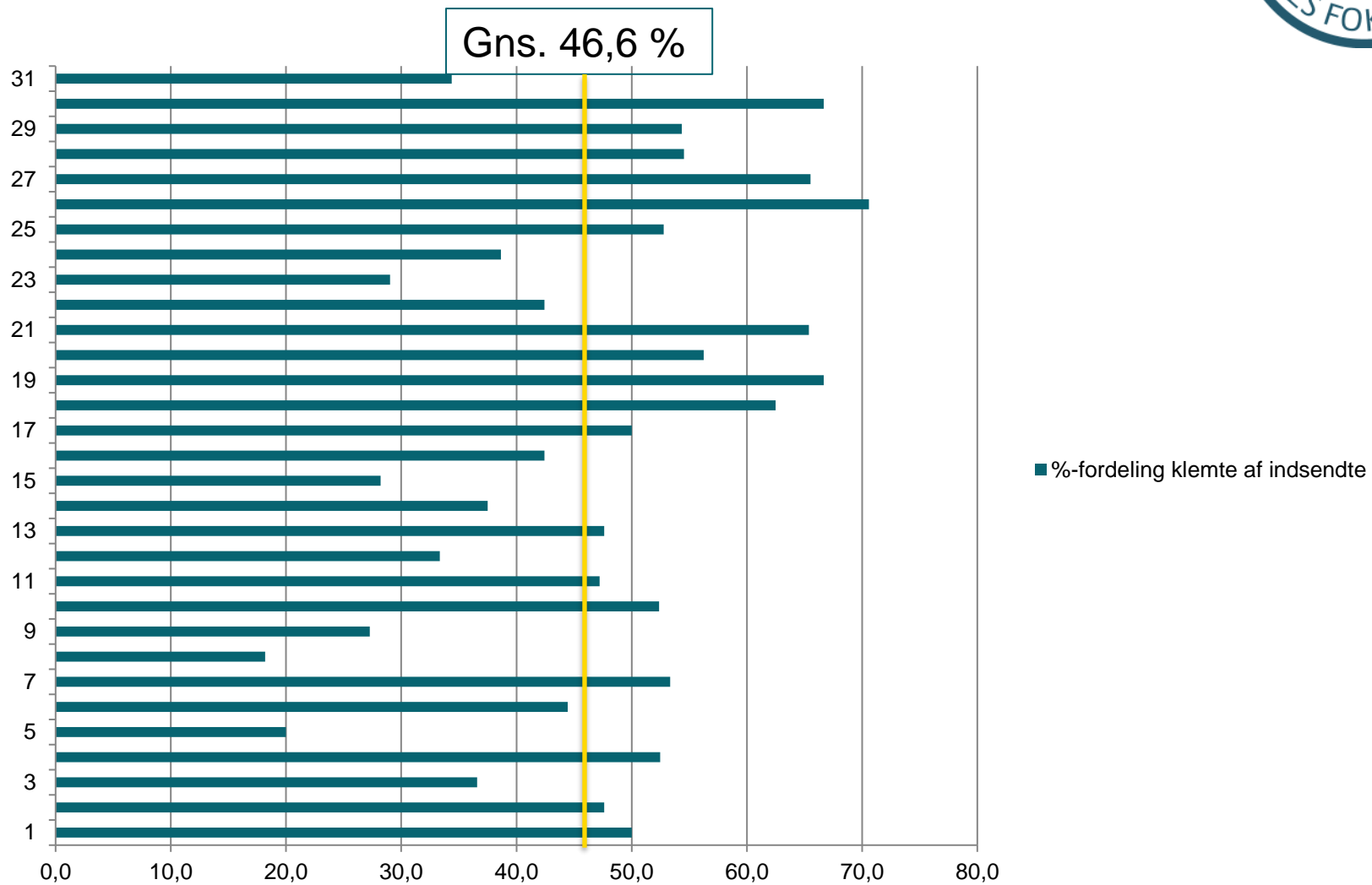
Hvad dør pattedrisene af?

% klemte grise af indsendte 1.-4. levedøgn

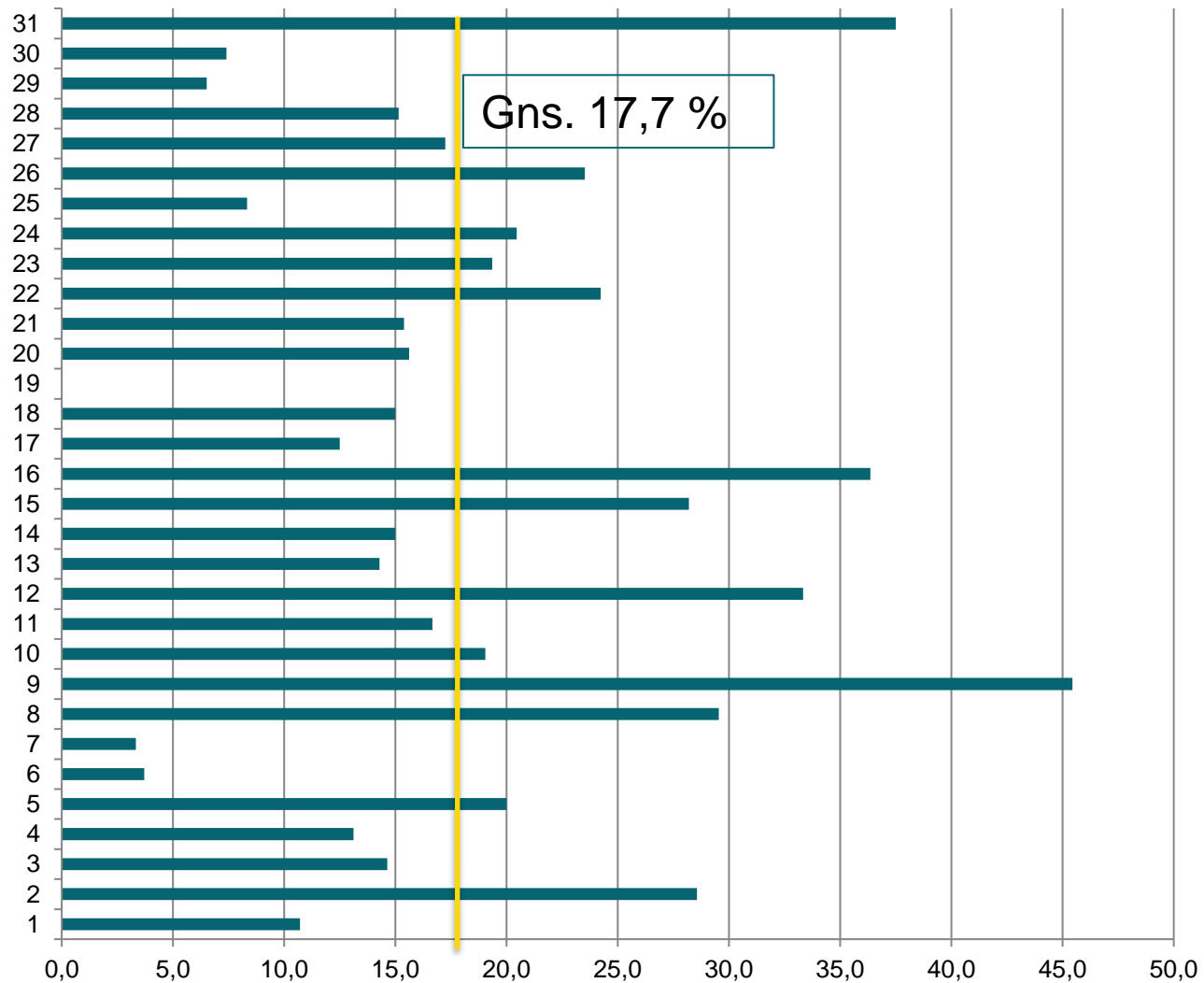
4. december 2021 24

% døde af sult 1.-4. levedøgn

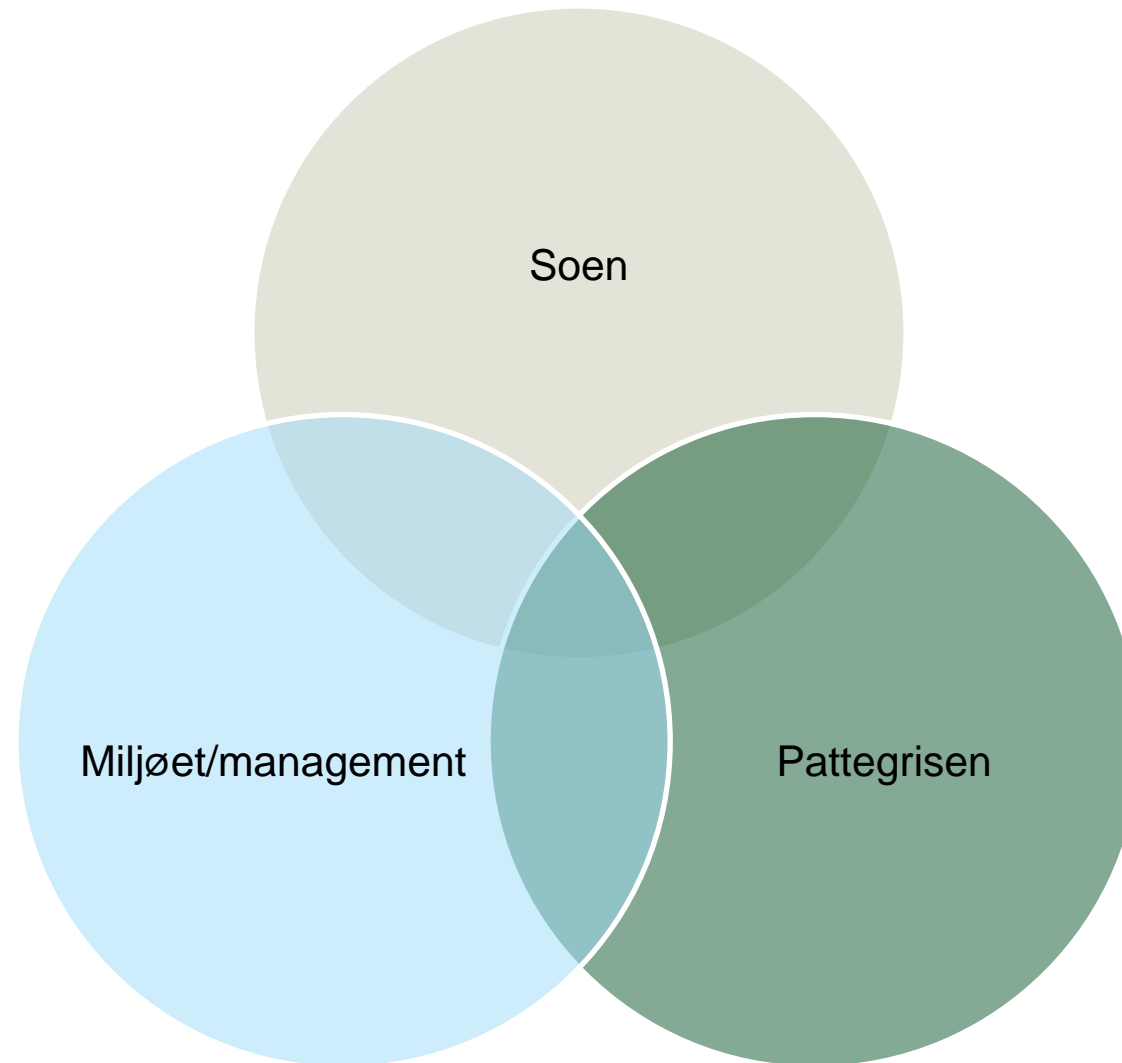

4. december 2021 25

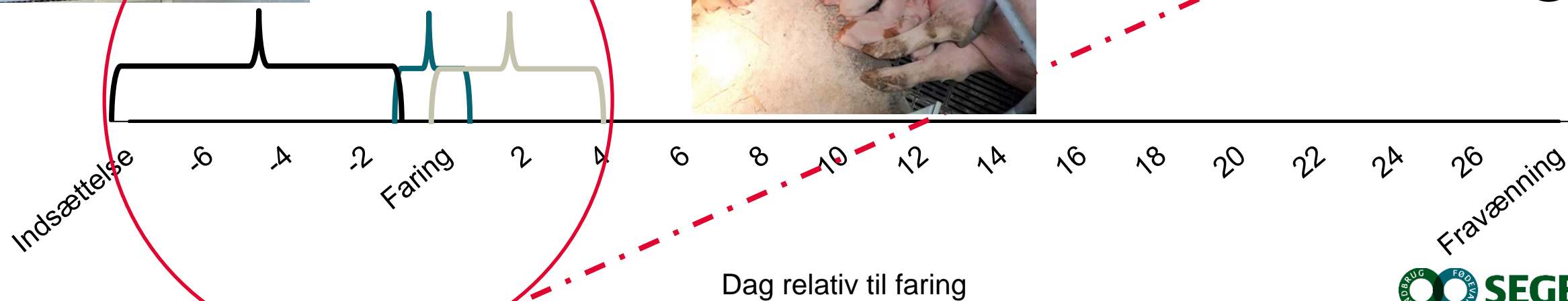
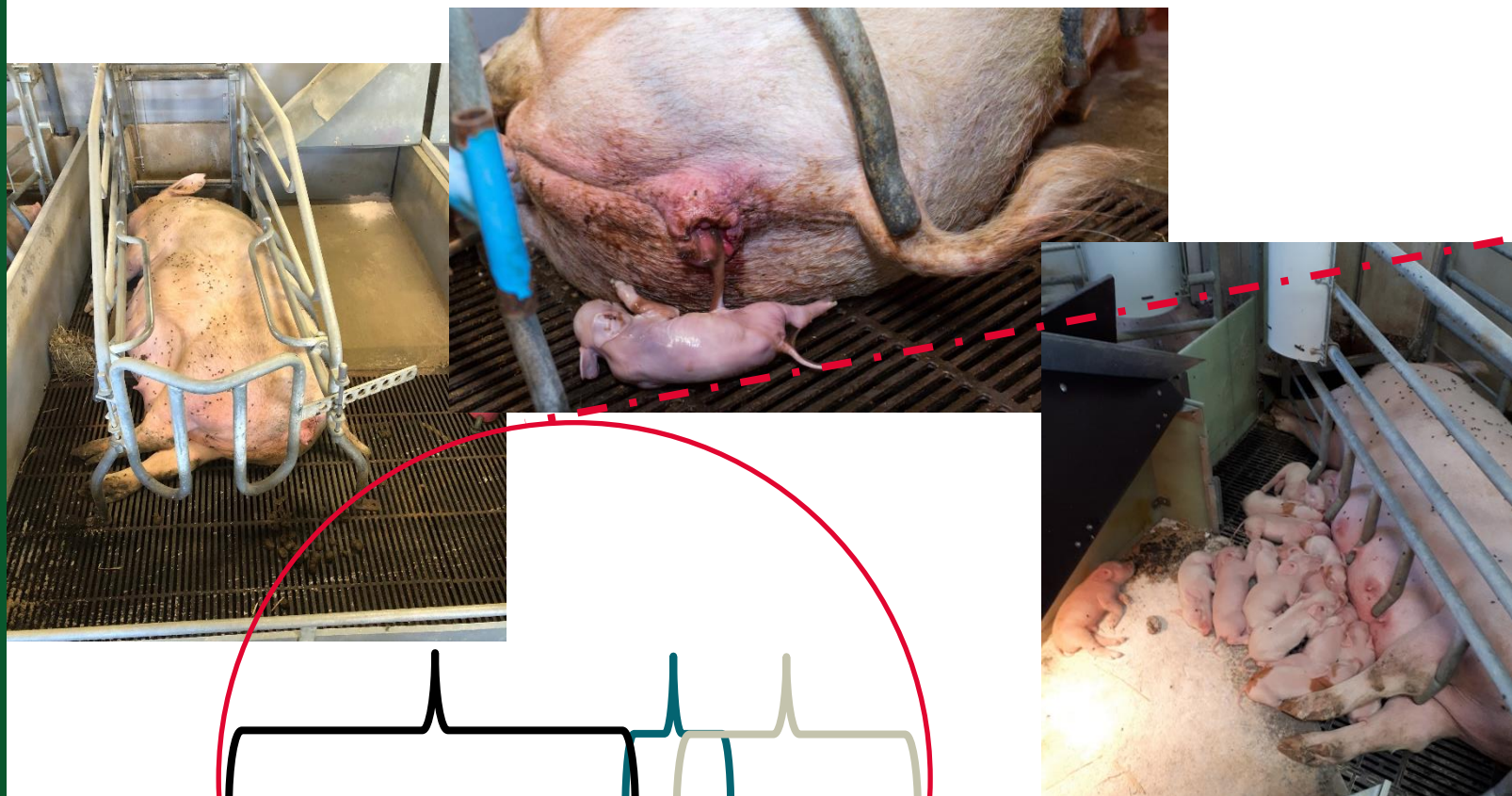

■ %-fordeling sult af indsendte

Hvad påvirker overlevelsen

Fokus på dage lige før faring og de første levedøgn

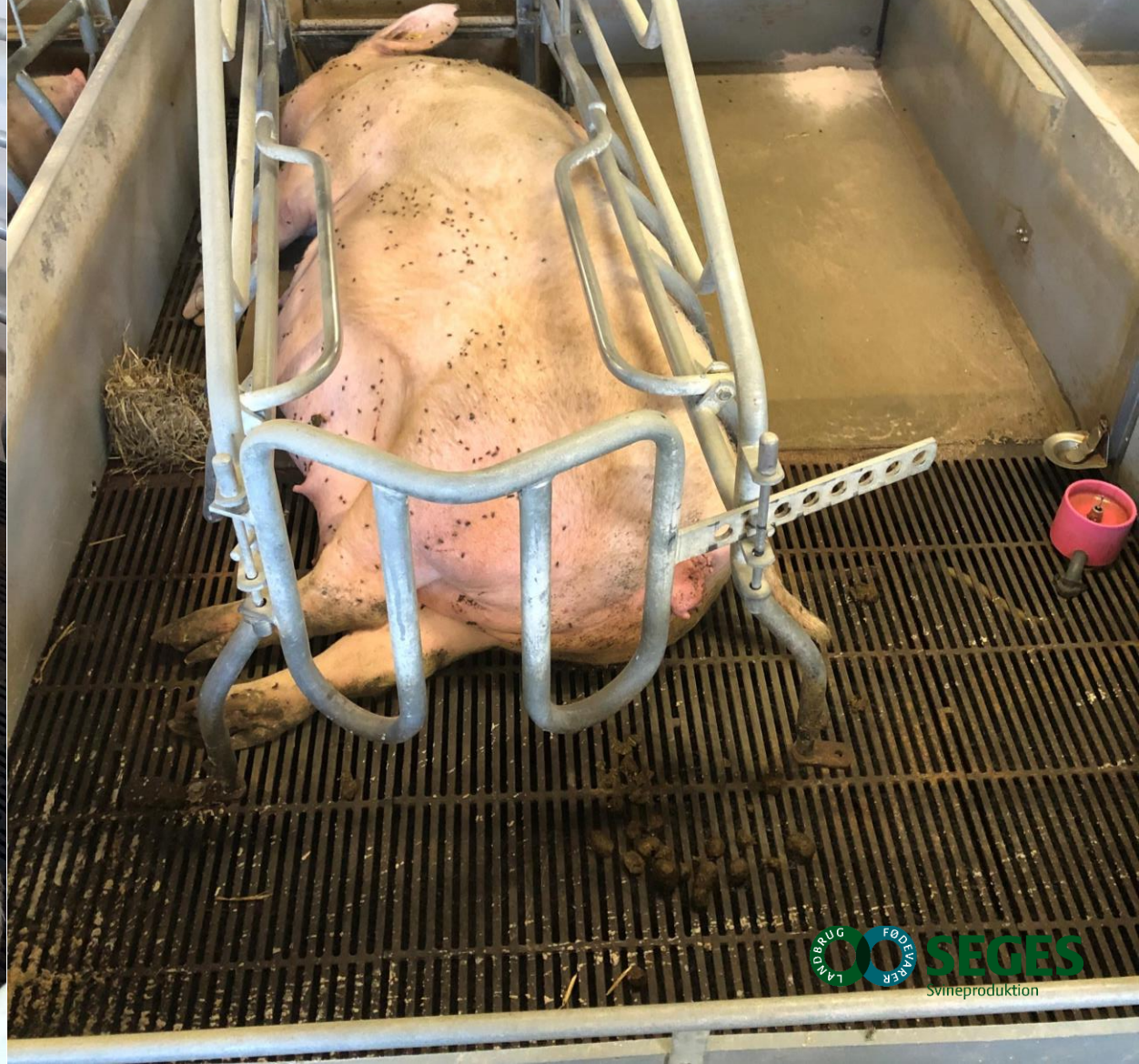

Før faring

1. Raske søer
2. 16-19 mm rygspæk
3. Farestald 5-7 dage før forventet faring
4. Halm til redebygning
5. 3,4 til 4,1 FEso/dag
6. Mindst 3 måltider/dag (ligeligt fordelt)
7. 500-600 gram fibre/dag

Redebygning (ikke kun et lovkrav)

Afprøvning - Soen klar til faring

- Smertelindring af soen før faring
- Forbygge inflammation omkring og efter faring
- Holde soen smertefri
- Sikre soen æder og drikker så den ikke svækkes op til faring
- 6 besætninger - 8500 kuld i alt
- Afprøvning næsten færdig

Faringen

Afstemning 6+7+8

Afstemning 6: Hvornår farer de fleste søer?

- A. Mandage efter kl. 04.00
- B. I dagtimerne
- C. Når der er ro i stalden
- D. Weekenden

Svar = C

Afstemning 7: Hvor lang tid går der mellem fødsel af to grise?

- A. 1-5 min
- B. 5-10 min
- C. 10-15 min
- D. 15-20 min

Svar = C

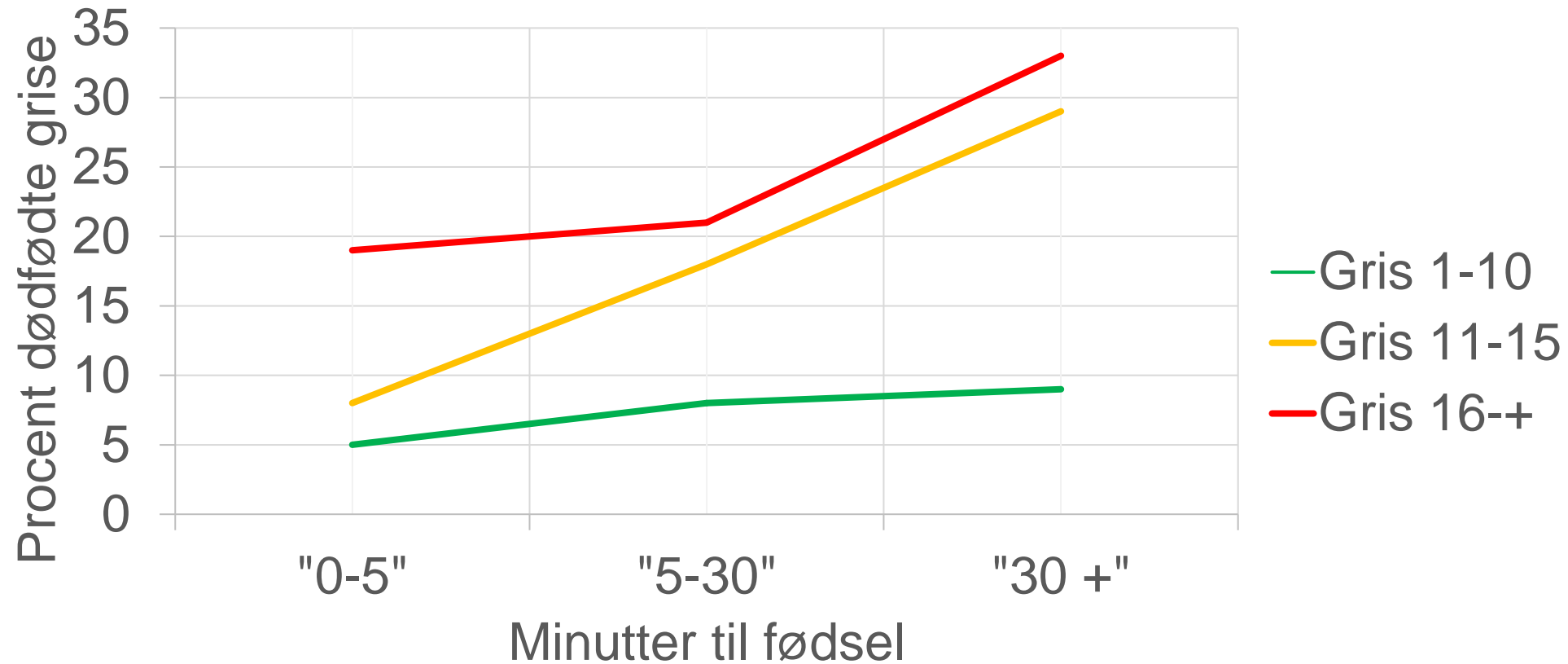
Afstemning 8:

Hvor lang tid går der mellem gris 1 og 2 og gris 2 og 3 ?

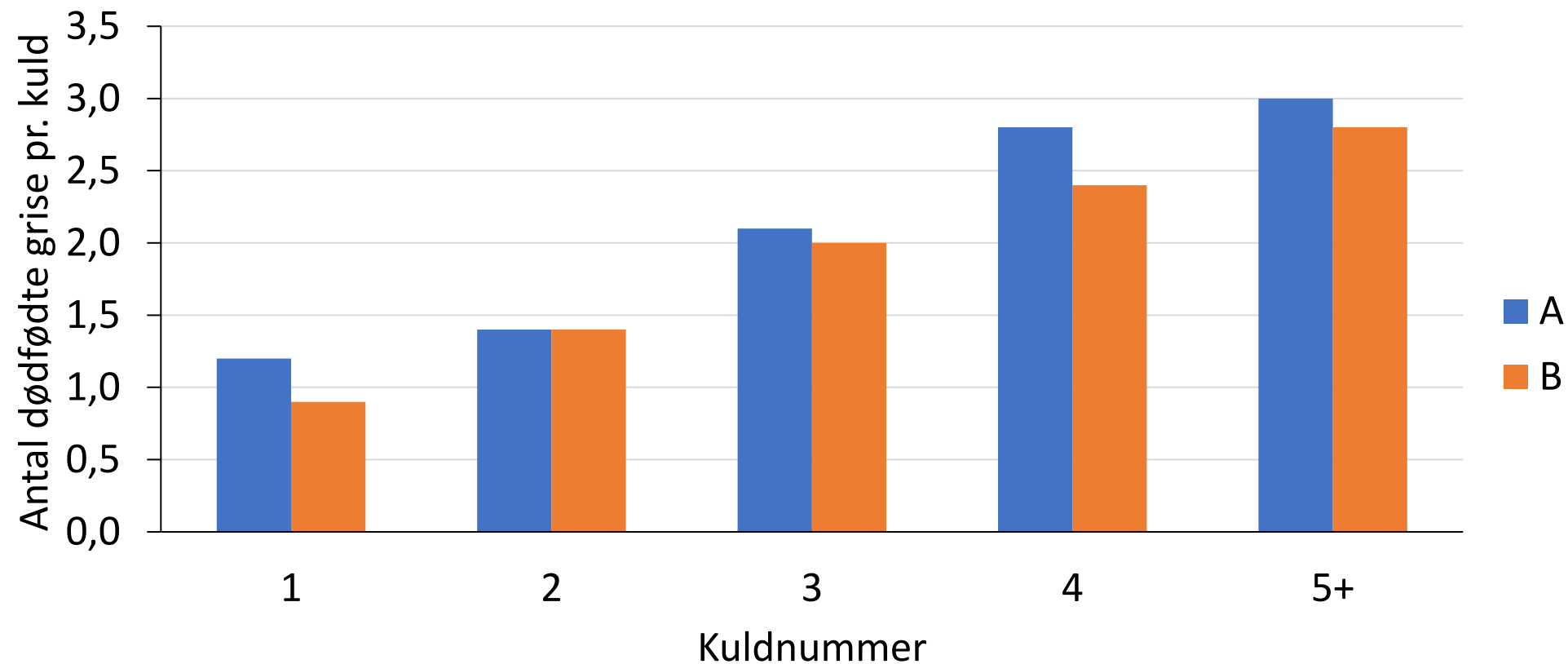
- A. Ca. 1 time
- B. Ca. 45 min
- C. Ca. 30 min
- D. Ca. 15 min

Svar = A

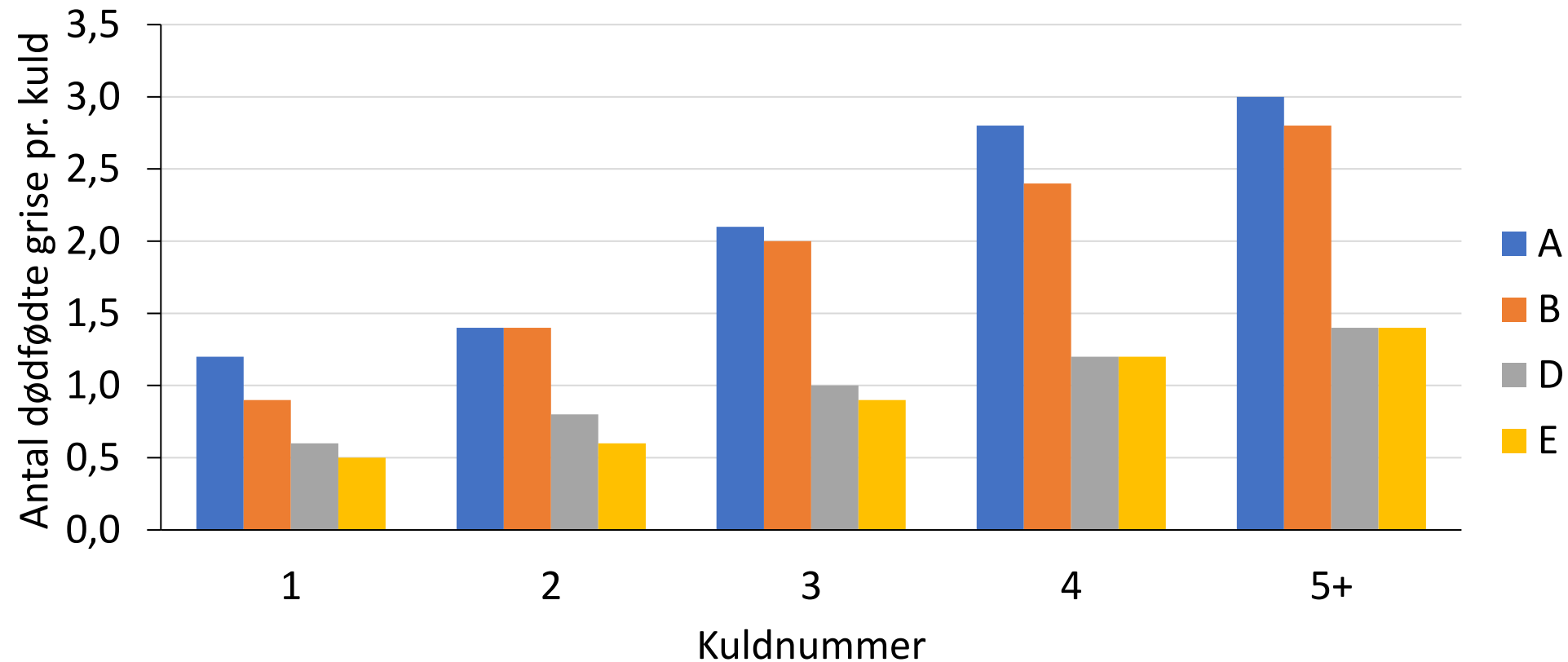
Risiko for dødfødte grise. Kuldnummer 4-8

For hvert kuldnummer får soen ½ dødfødt gris mere

Besætning D og E laver døgnovervågning

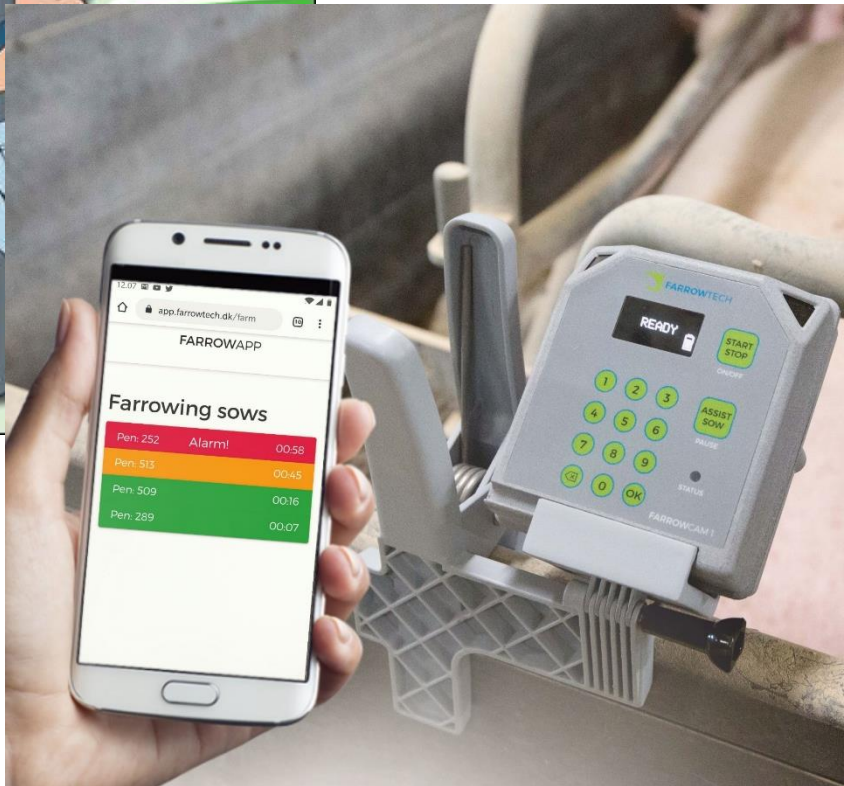
- [Guide til farestalden \(farestaldsguide.dk\)](http://farestaldsguide.dk)

Organisering af faringsovervågning og fødselshjælp

- Alle farende søer tilses hver ½ time og antal grise hos soen tælles
- Antal grise noteres på staldtavlen
- Hvis ikke der er født grise siden sidste tilsyn, så skal soen have fødselshjælp
- Hvis der ikke er kommet grise, men der er kommet mange fosterhinder, så kan soen være færdig

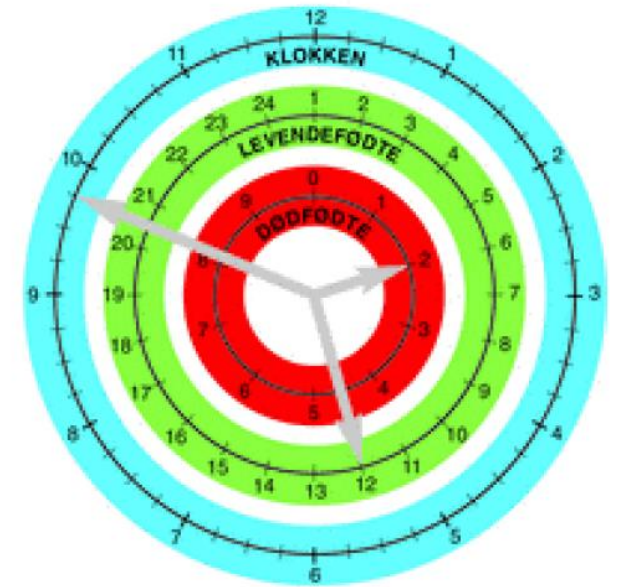

Hjælpemidler til registrering af faringen

Registrering af faringshjælp					
Sonr. 6494					
Dato 12/6					
Stald					
initial	Tidspunkt	F.hjælp	Lev.f	Dødf.	Færdig
	04.20	5/0	6		
	05.20	0/0	10		
	06.15	1/0	12		
	10.00	0/0	17		
	11.00	0/0	18		

F~Skiven

So	214	Dato	Sept. 17	
Navn	Tid	F. hjælp	Levf.	Dødf.
FT	04.20	--	2	0
FT	05.20	--	6	0
FT	07.15	4/1	10	1
FT	10.00	0/0	17	1
-----	-----	-----	-----	-----

Gruppearbejde

1. Hvad koster en død pattegris?
2. Hvor mange grise skal du redde før din dagsløn er tjent hjem?
3. Hvor mange grise dør der i gennemsnit i en besætning med 1000 søer om dagen?

Gruppearbejde

1. Hvad koster en død pattegris?

www.svineproduktion.dk

NOTERINGER
OPDATERET 18.03.2021

 10,50 ←
SLAGTESVIN

 430,30 ↓
SMÅGRISE

[SE NOTERINGER](#)

Beregnet smågrisenotering	7 kg
Basis	248,75
SPF + Myc	253,75
SPF	257,75

Gruppearbejde

2. Hvor mange grise skal du redde før din dagsløn er tjent hjem?

Eksempel:

7,5 timer á 100 kr. = 750 kr. pr. dag

750 kr. / 250 kr. = 3 reddede grise på en dag – balance 😊

Gruppearbejde

3. Hvor mange grise dør der i gennemsnit i en besætning med 1000 søer om dagen?

Eksempel:

1000 søer x 2,30 kuld pr. årssø = 2.300 kuld grise årligt

4,5 døde grise pr. kuld -> 10.350 døde grise årligt

10.350 døde grise/365 dage = 28 døde grise dagligt

Efter fødsel

Råmælk

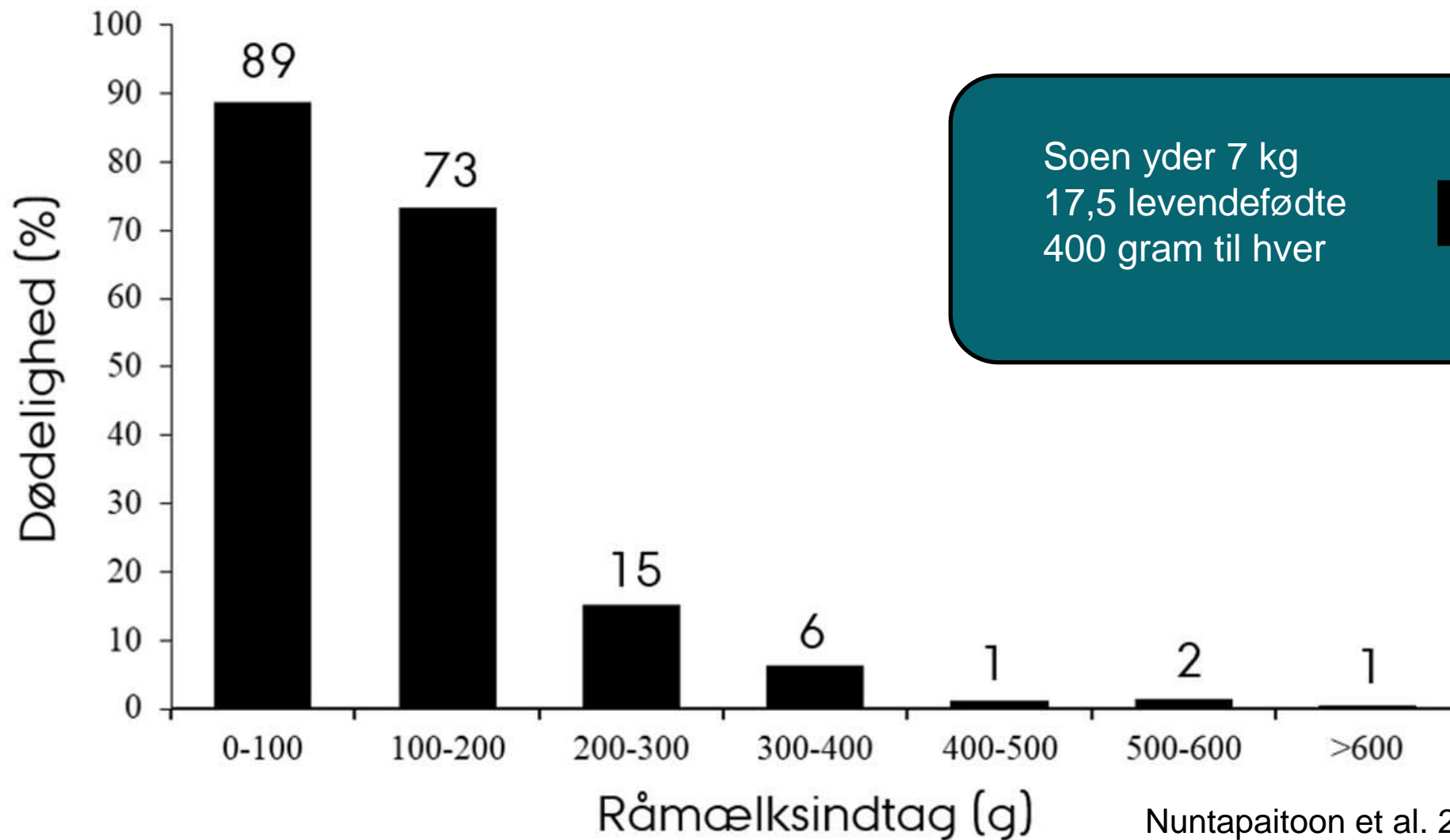
Afstemning 9

Afstemning 9: Hvad er råmælk?

- A. Den mælk soen giver, mens den farer
- B. Mælk, der indeholder antistoffer
- C. Et andet ord for colostrum
- D. Mælk, der er malket ud af en so, der har fået den første gris

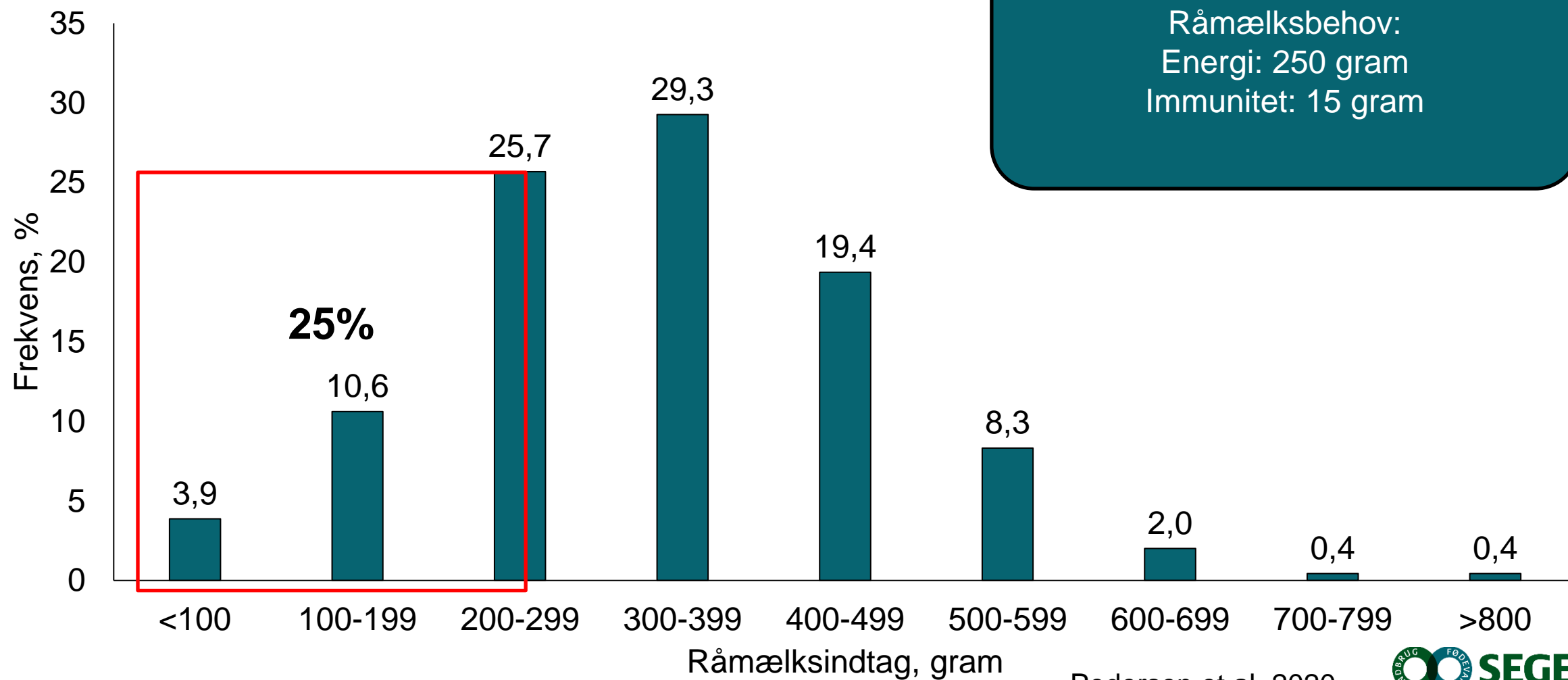
Svar = Alle svar er korrekte

Råmælk, livets eliksir

Nuntapaitoon et al. 2019

Råmælk: Kan opdeles behov til energi og Immunitet

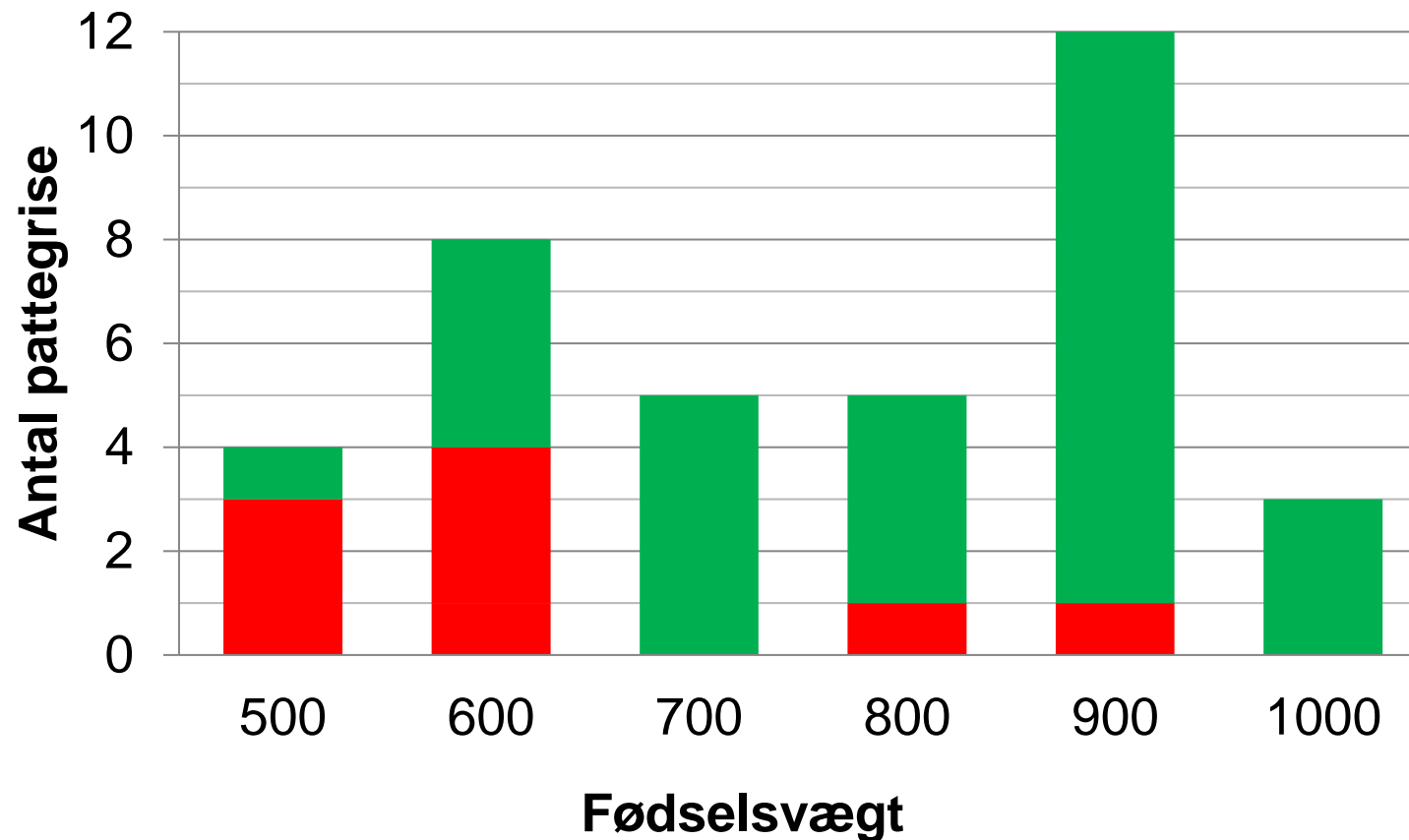

Pedersen et al. 2020

IgG status ved kuldudjævning

Grøn = har drukket råmælk

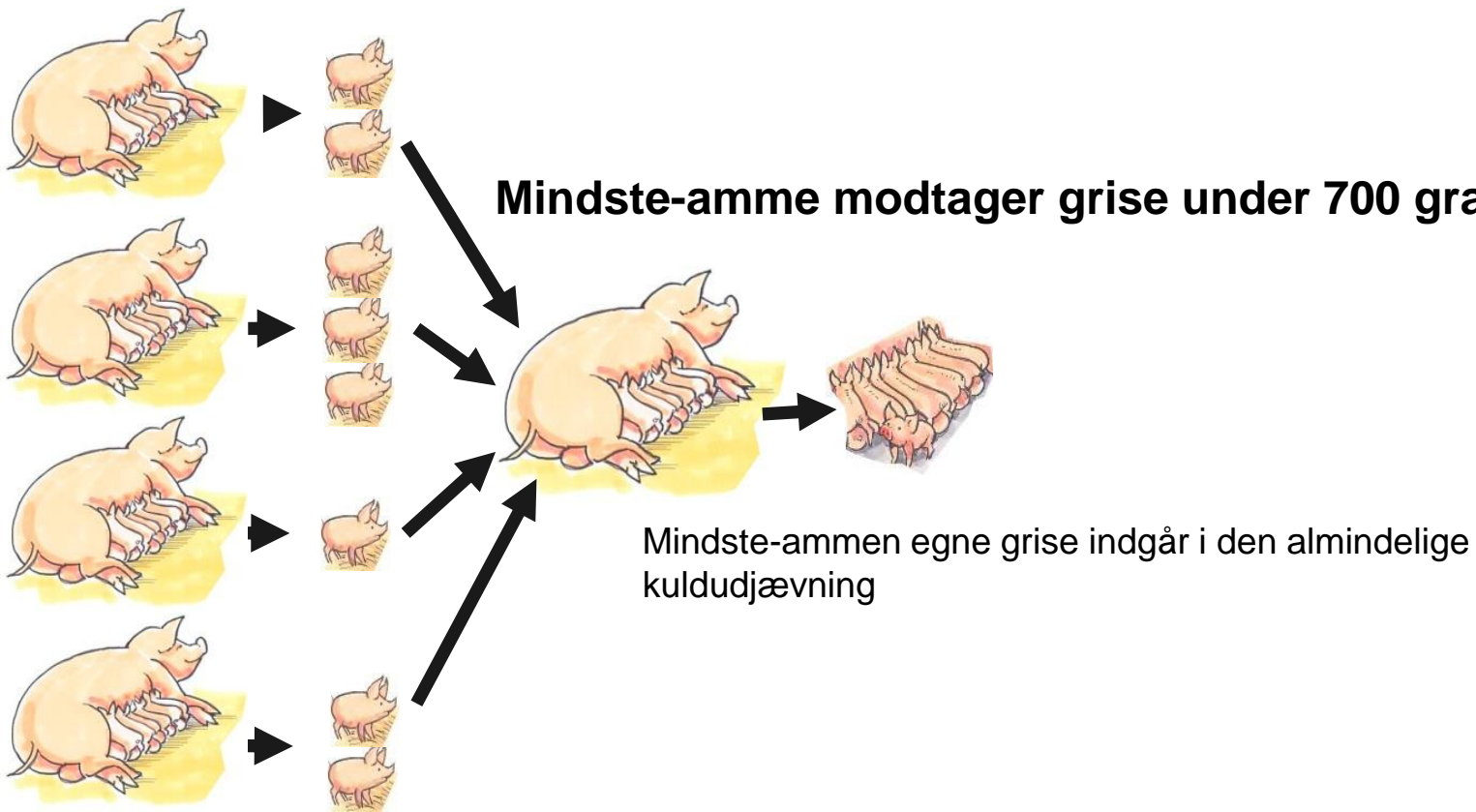
Rød = har IKKE drukket råmælk

- Kolostrum
- Ingen kolostrum

Mindste-amme til de små nyfødte grise

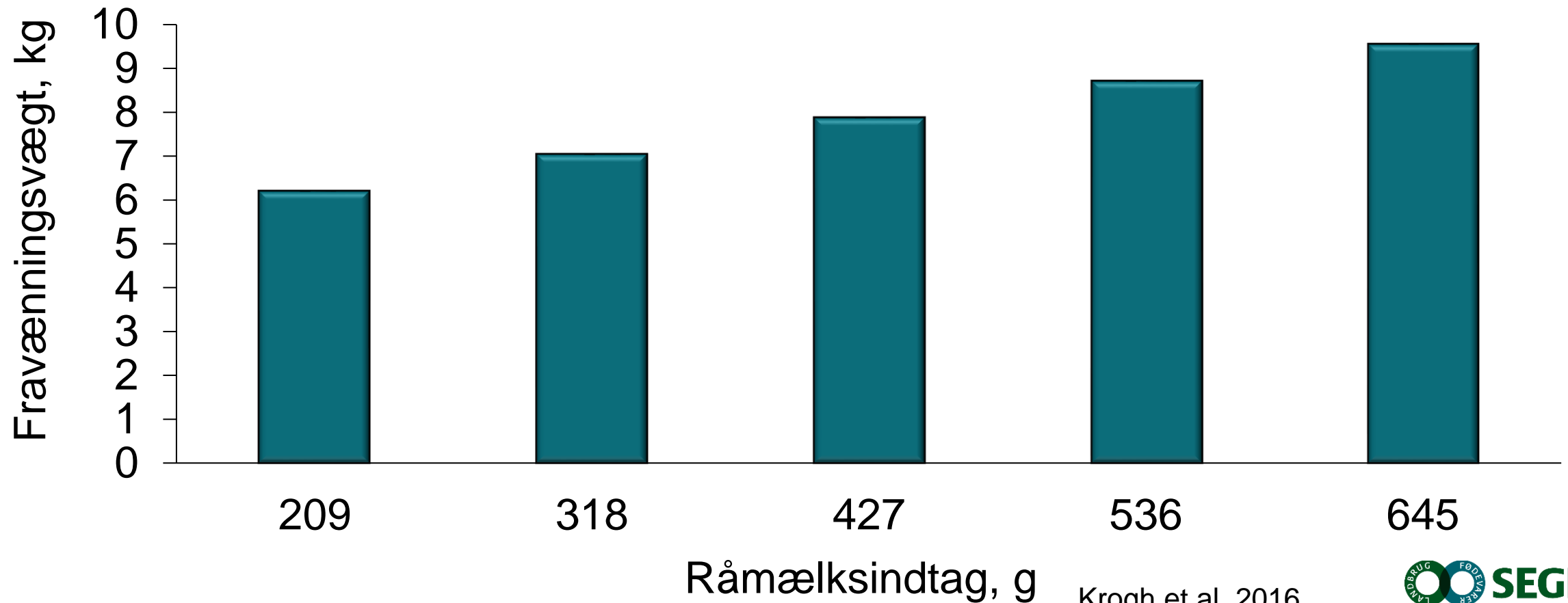
Nyfarede søer

- Mindste-ammen er:
 - en ung so med små patter
 - en so, der er ved at fare eller lige har afsluttet faringen.
- Søer giver råmælk indtil 24 timer efter fødsel af første gris.
- Mindste-ammens egne grise sikres råmælk 8 timer ved mindste-ammen eller flyttes til en so, der stadig giver råmælk.

Sammenhæng imellem råmælksindtag og fravænningsvægt

1 g højere råmælksindtag = 7,7 g højere fravænningsvægt ($P < 0,001$)

Krogh et al. 2016

Efter fødsel

Varme

Afstemning 10

Afstemning 10:

Hvor varmt skal nyfødte grise have det på gulvet i smågrisehulen?

- A. 30-32 grader
- B. 32-34 grader
- C. 34-36 grader
- D. 36-38 grader

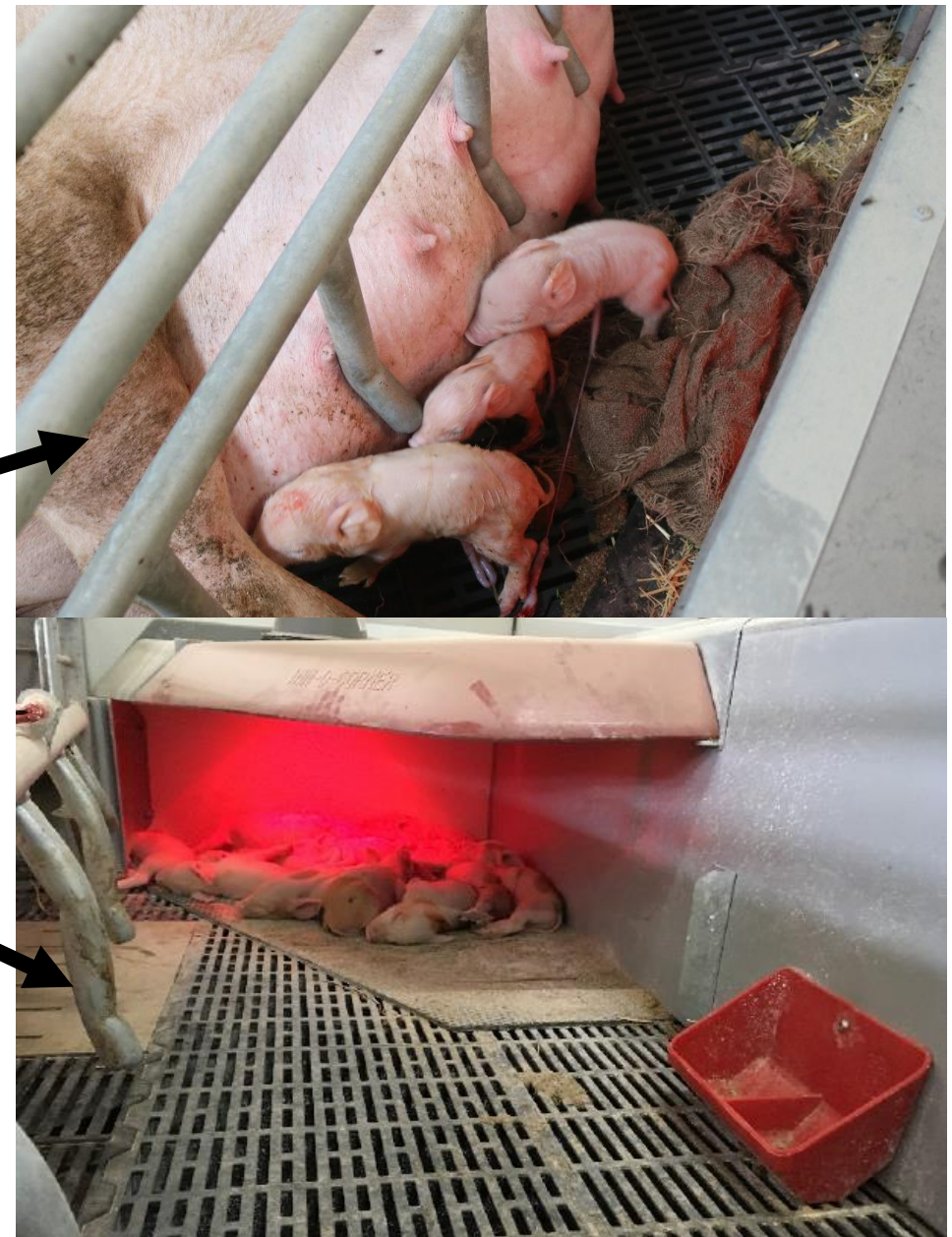
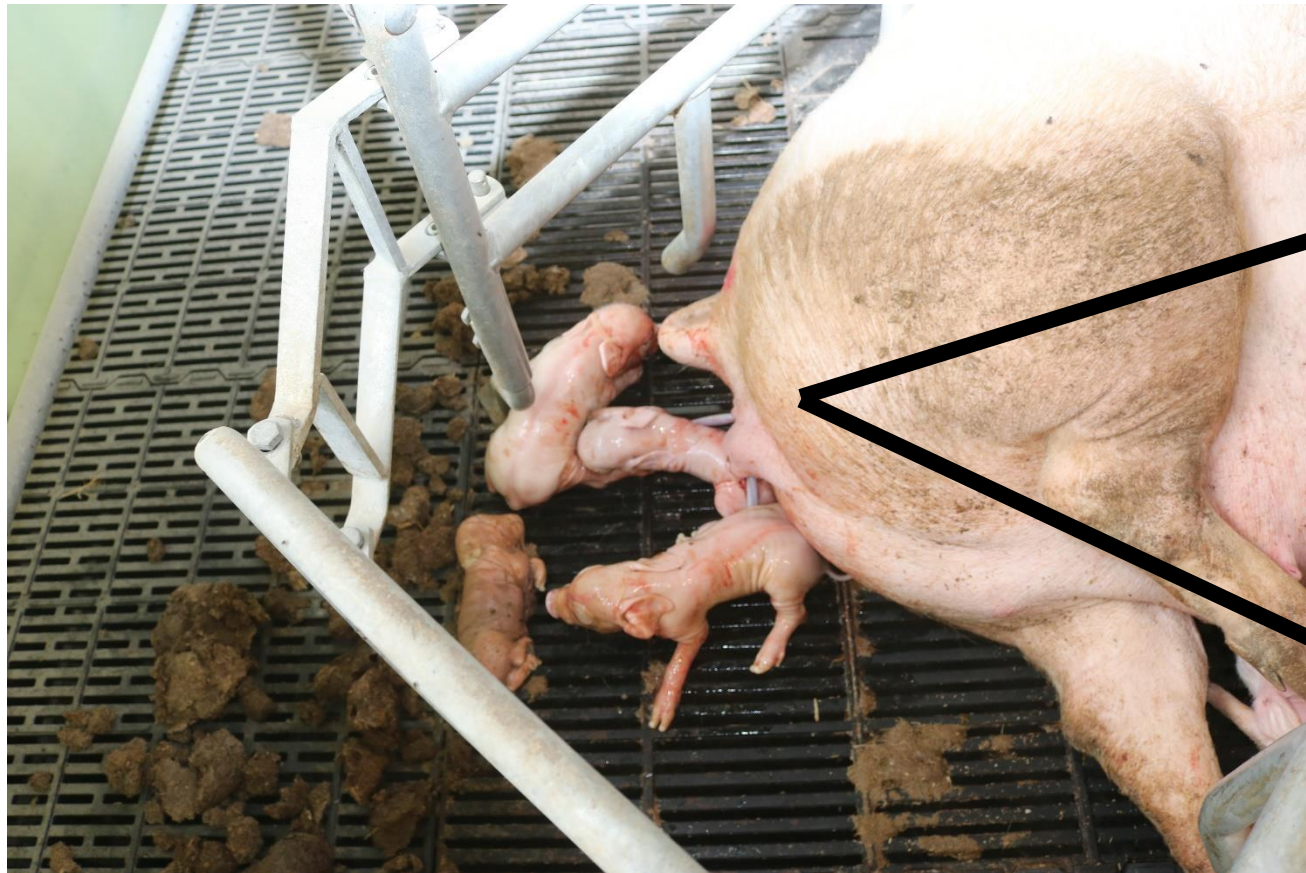
Svar = C

Afstemning 11: Hvor varmt skal soen have det omkring faring?

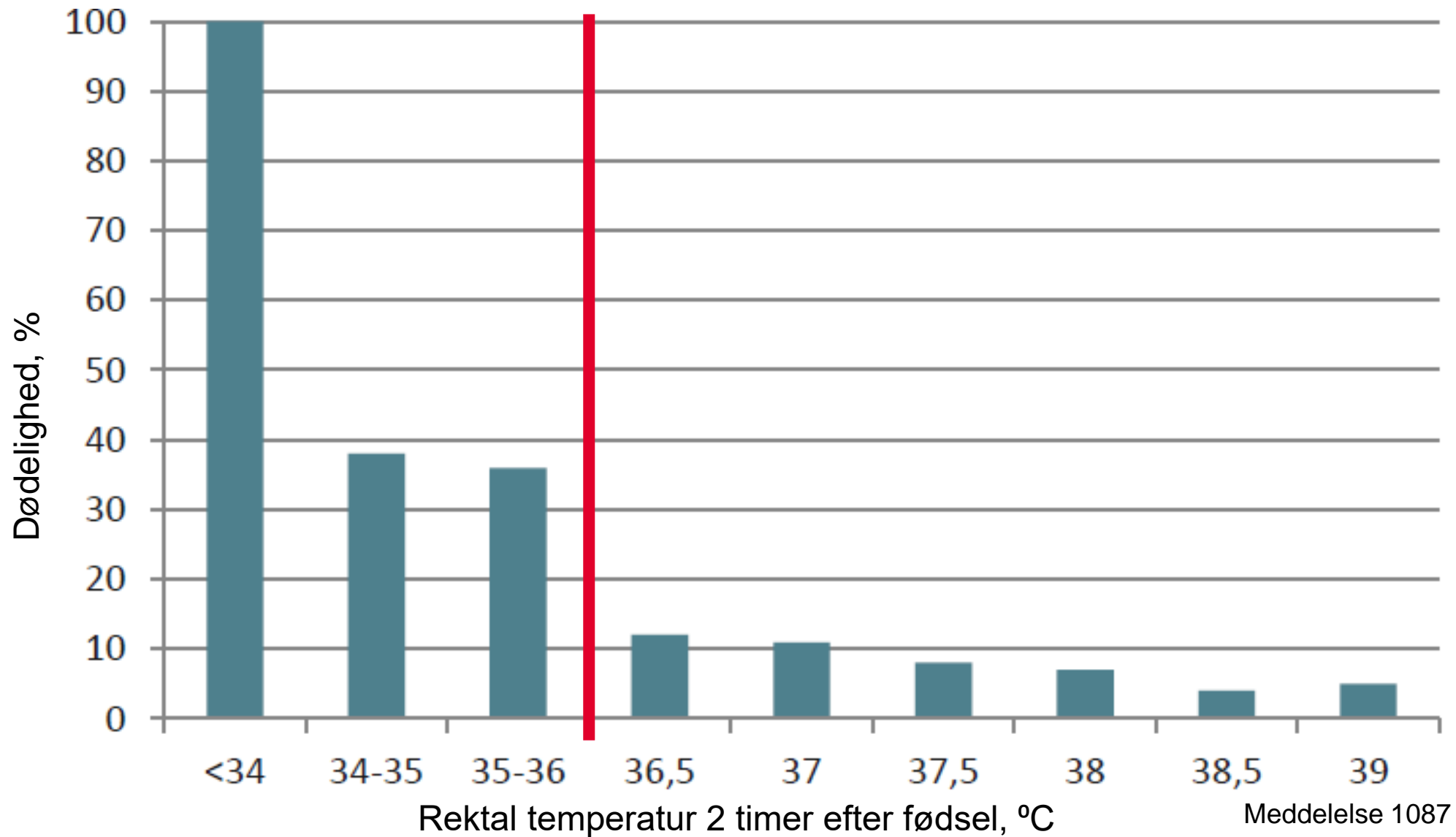
- A. Ca. 15 grader
- B. Ca. 20 grader
- C. Ca. 25 grader
- D. Ca. 30 grader

Svar = B

Når pattegrisene fødes

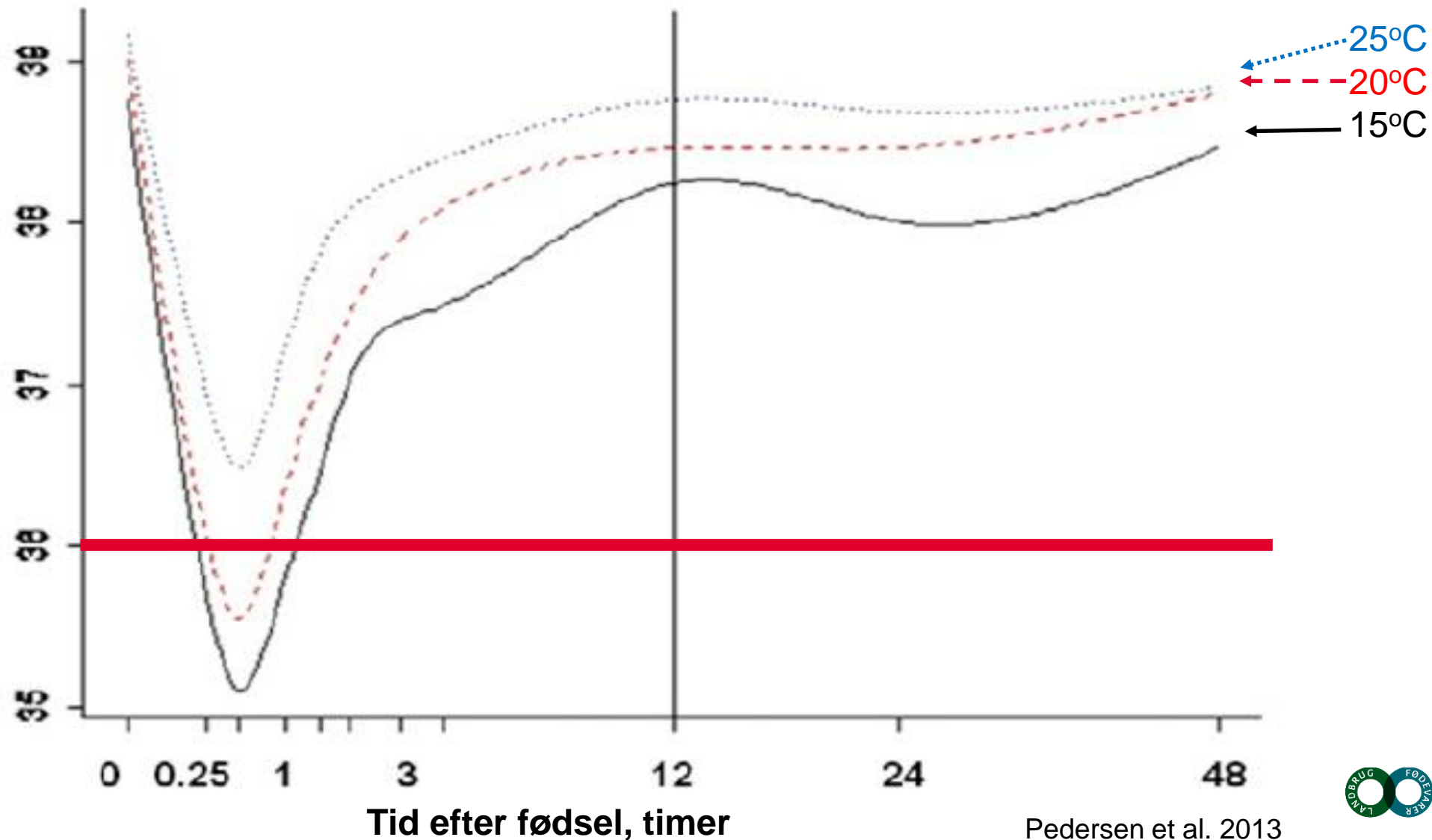

En rektal temperatur over 36°C øger overlevelsen

Pattegrises rektaltemperatur efter fødsel

Rektaltemperatur, °C

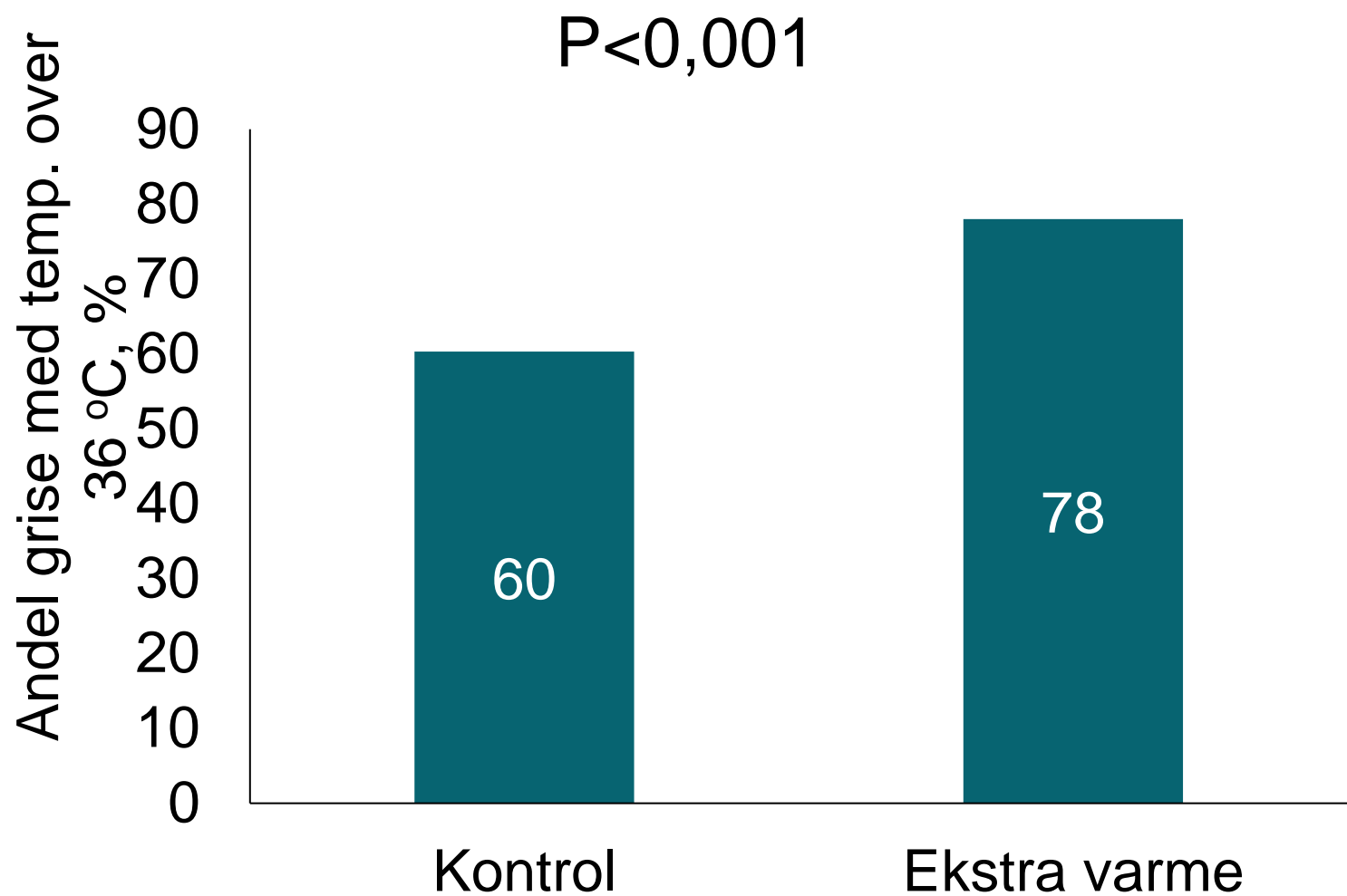
Pedersen et al. 2013

Ekstra varme omkring soen ved faring (148 kuld)

Meddelelse 1176

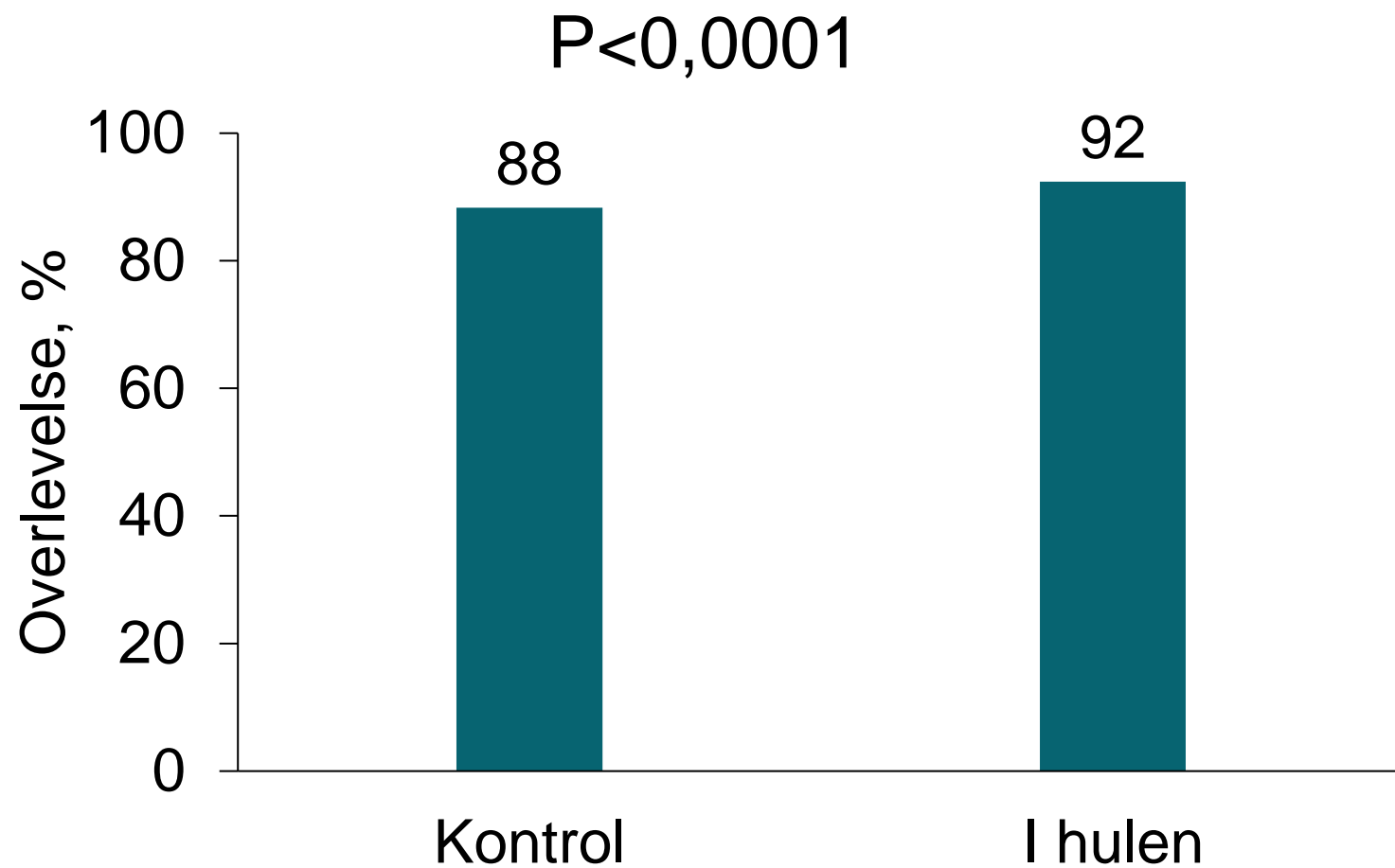
Ekstra varme omkring soen ved faring

Meddelelse 1176

Putte nyfødte grise ind i hulen

Modificeret fra Andersen et al. 2009

2,5 cm halm bag soen kan reducere varmetabet med 40 pct. (Mount, 1967)

Ny afprøvning med varme omkring faring

Billede lånt af FARROWTECH

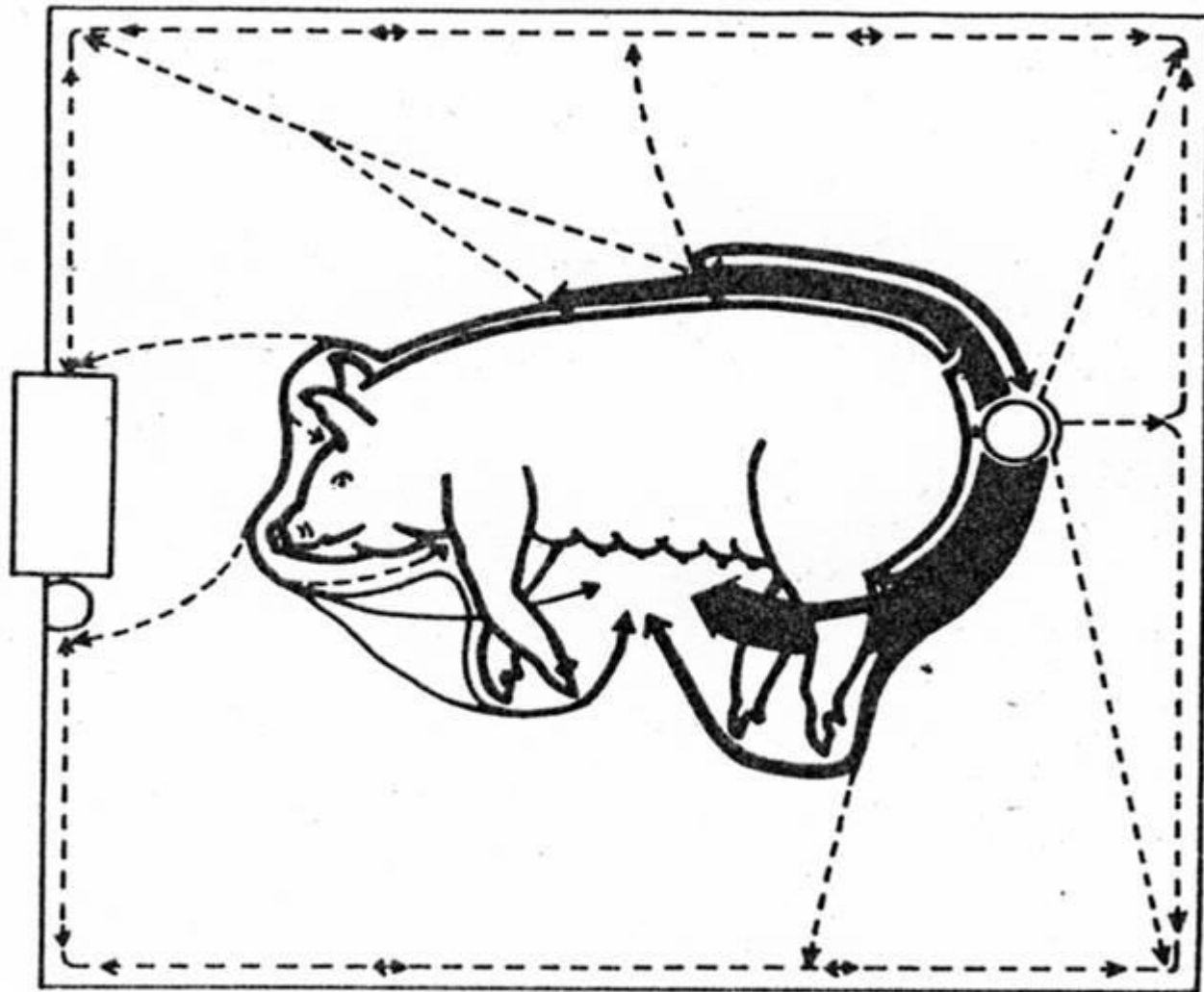
Hvad har vi prøvet for at hjælpe de kolde grise?

Farereden

Pattegrise skal blive på sporet

Farereden

Effekt på overlevelse

Kontrol

Fare-
rede

Totaldødelighed fra faring til
dag 4 inkl. dødfødte, stk. pr.
kuld

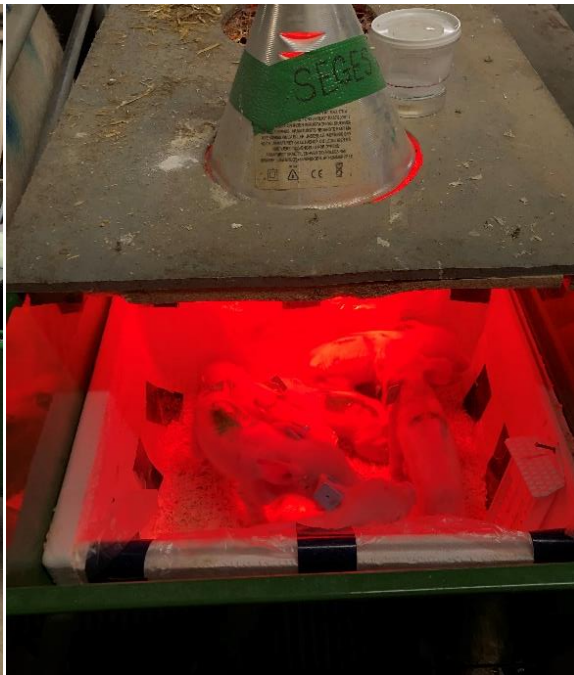
2,9

2,9

Varme og glukose til mindsteammens grise

524 grise \leq 800 gram

+ Glukose	- Glukose	+ Glukose	- Glukose
+ Varme	+ Varme	- Varme	- Varme

Effekt af glukose

	+Glukose	-Glukose	P-værdi
Rektaltemperatur efter 2 timer, °C	37,5	37,3	0,001
Rektaltemperatur ændring, °C	0,13	-0,08	0,001
Overlevelse, %	59	67	0,01

Effekt af varme

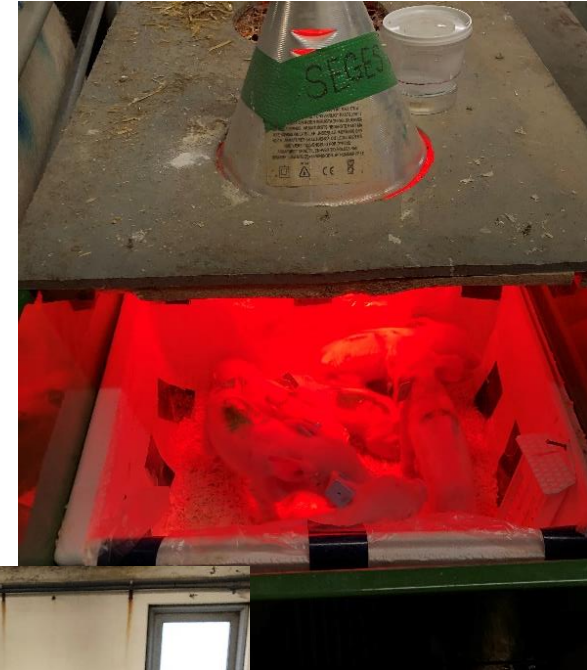
	+Varme	-Varme	P-værdi
Rektaltemperatur efter 2 timer, °C	37,5	37,3	0,005
Rektaltemperaturstigning, °C	0,11	-0,07	0,005
Overlevelse, %	66	67	0,50

Varme og glukose til mindsteammens grise

Resultat:

- Grise som fik glukose: ↑ dødelighed
- Grise i varme: ↔ dødelighed

Grisene skal sikres råmælk og varme allerede lige efter de er født.

Gruppearbejde

1. Hvilke opgaver vil redde flest pattegrise i farestaldene?
2. Lav en prioriteret liste med tre opgaver

Overlevelse

- Faringsovervågning
- Sikring af råmælk
- Varme omkring pattegrisene
- Kuldudjævning

TAK for jeres opmærksomhed

Hvad arbejder SEGES også med?

Fodring til sundere søer og bedre pasningsevne

Afprøvning af Omega-3:6-fedtsyrer

Formål: at dæmpe inflammationen, reducere pattehenfald så mælken bliver bedre fordelt i hele yveret

Fodringstiltag til diegivende løse søer

Formål: At undersøge, om pasningsevnen hos løsgående diegivende søer kan forbedres ved at øge antallet af udfodringer pr. døgn.

A close-up photograph of a pig's face, showing its eye, ear, and snout. The pig is light-colored with some brown spots on its face. The background is blurred.

Feed4Life

Formål: at øge den tidlige fostertilvækst vha. foderprodukt

Samarbejdspartnere: KU, DLG

Afsluttes 2021

Born2Live

Formål: at reducere antallet af dødfødte grise via hurtigere faringer vha. tilskudsprodukter

Samarbejdspartnere: AU, Vestjyllands Andel

Afsluttes 2022

Hæve-sænke-gulv i farestien

Optimering af råmælksoptag

Red pattedrise ved at have styr på virus

Alle kirtler giver mælk

I 2019 viste landsgennemsnittet at antallet af totalfødte grise var:

17,5 levende fødte grise pr. kuld

1,9 dødfødte grise pr. kuld

19,4 totalfødte grise pr. kuld - 14,9 fravænnede grise pr. kuld = **4,5 grise pr. kuld**

- 23,2 % totaldødelighed
- hver 4. – 5. fødte pattegris